

JULKAISU

Timo Aro, Susanna Haanpää ja Anna Laiho

Yritysdynamiikka kuntien elinvoimatekijänä

Yritysdynamiikka kuntien elinvoimatekijänä

Timo Aro, Susanna Haanpää ja Anna Laiho

Yritysdynamiikka kuntien elinvoimatekijänä

**KAKS – Kunnallisan
kehittämissäätiö**

Kunnallisan kehittämissäätiön Julkaisu 23
2019

ISBN 978-952-349-027-7
ISSN 2489-9631

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Kuntien yritysdynamiikka keskeisillä tunnusluvuilla.....	8
2.1	Aloittaneiden yritysten määrä suhteessa keskväkilukuun vuosina 2014–2017/Q2.....	8
2.2	Lopettaneiden yritysten määrä suhteessa keskväkilukuun vuosina 2014–2016.....	10
2.3	Toimivien yritysten määrä eli yrityskanta suhteessa alueen keskväkilukuun vuonna 2017	12
2.4	Yrityisperustanta vuosina 2014–2016.....	14
2.5	Yritystoimipaikkojen liikevaihto vuonna 2016.....	16
2.6	MDI:n kuntakyselyn seudulliseen elinvoimapolitiikkaan liittyvät arvosanat vuonna 2017	18
2.7	Kasvupotentiaalianalyysin tulokset Manner-Suomen kuntien osalta.....	20
3	Suomen uusyrityskeskusten toimintaympäristöanalyysi	25
3.1	Uusyrityskeskusten asiakkaiden määrä vuonna 2018 ja asiakkaiden suhteellinen muutos vuosina 2017–2018	26
3.2	Uusyrityskeskusten kautta perustettujen uusien yritysten määrä vuonna 2018 ja muutos vuosina 2017–2018.....	28
3.3	Uusyrityskeskusten asiakaskäyntien ja asiantuntijalähetteidien määrä vuonna 2018	30
3.4	Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten yhtiömuodot	32
3.5	Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten työllistämismäärät vuonna 2018	33
4	Kyselytutkimus.....	35
5	Uusyrityskeskusten aluevaikuttavuuden laskentamalli	38
6	Yhteenveto	41

1 Johdanto

Alueen elinvoiman tai elinvoimaisuuden yksiselitteinen määrittely ei ole mahdollista. **Alueen elinvoima tai elinvoimaisuus muodostuu useista toisiinsa sidoksissa olevista tekijöistä, mutta vahva perusta on kasvussa ja kasvun osatekijöissä.** Alueen elinvoimaisuutta vahvistavat useat yleiseen kehitykseen ja sijaintiin liittyvät tekijät. Elinvoiman ytimessä on työllisyys- ja yritysdynamiikka eli uudet työpaikka-avaukset, työpaikkakehitys, yrityskannan myönteinen kehitys, yritysverustanta ja yritysmönteinen ilmapiiri. Alueen avainyritykset ja niiden ympärille muodostuneet keskittymät ja verkostot luovat kasvulle suotuisan aluskasvillisuuden. Monipuolinen koulutustarjonta puolestaan vahvistaa alueen osaamis pohjaa ja vastaa työvoimatarpeisiin. Myös osaamis-, innovaatio- ja kehitysympäristöjen ja -keskittymien merkitys on keskeinen.

Kasvun osatekijät voivat liittyä esimerkiksi alue- ja paikallistalouteen, työpaikka- ja työllisyyskehitykseen, väestökehitykseen, vetovoimaan, koulutus- ja opiskelijapaikkojen kasvuun, matkailu-, vierailija-, tapahtuma- ja kävijämäärien kasvuun sekä yritysdynamiikan erilaisiin tunnuslukuihin. **Mitä enemmän alueella on positiivisia kasvun osatekijöitä, sitä parempi alueen olemassa olevan ja tulevan kehityksen kannalta.** Kasvun osatekijät ovat tavallisesti mitattavissa eri indikaattorien avulla, jolloin voidaan sekä verrata alueen kehitystä muihin verrokialueisiin että seurata alueen omaa kehitystä ajan kanssa.

Alueen kasvun osatekijät liittyvät muihin paikkaan sidottuihin kilpailukykytekijöihin. **Alueen elinvoima on riippuvainen sijainnista suhteessa tiedon, osaamisen, talouden, tuotannon ja logistiikan solmupisteisiin.** Sijainti suuren kasvukeskuksen läheisyydessä tai rata- ja valtatieväylien varrella tuottaa alueelle sijaintietua. Toimivat ja sujuvat liikenneyhteydet korostuvat muuttuvassa toimintaympäristössä. Liikennepoliittiset ratkaisut vaikuttavat ja stimuloivat muuta aluekehitystä. Alueen ulkoinen ja sisäinen saavutettavuus ovat toimintaedellytyksiä tukevia merkittäviä kilpailukykytekijöitä.

Alueen elinvoima voidaan edelleen jakaa sisäiseen ja ulkoiseen elinvoimaan. Alueen ulkoiseen elinvoimaan vaikuttavat isot ulkoiset toimintaympäristön muutostekijät, kuten elinkeino- ja toimialarakenteen muutokset, alueelle kohdistuvat investoinnit, väestökehitys, saavutettavuus ja alueella vieraillevat matkailijat. Alue on ulkoisen elinvoiman osalta usein riippuvuus- ja vuorovaikutussuhteissa muiden tekemiin päätöksiin ja resursseihin. Alueen sisäiseen elinvoimaan liittyvät asiat ovat taas pääosin riippuvaisia alueen omista päätöksistä, valinnoista ja tekemisestä. Sisäisen elinvoiman elementit rakentuvat mm. alueen yleisestä asenneilmapiiristä, luottamuspääomasta, päätöksentekokyvystä, yhteisestä tekemisestä ja ennen muuta kyvystä reagoida toimintaympäristön muutoksiin.

Yritysdynamiikka on yksi alueen elinvoimaisuuden osatekijöistä ja keskeinen osa alueellista kilpailukykyä. Tämän selvityksen keskiössä on alueen yritysdynamiikka. Yritysdynamiikka kytkeytyy vahvasti muuhun alue- ja paikallistalouden kehitykseen. Yritysdynamiikkaa voidaan tarkastella useasta näkökulmasta. Tässä selvityksessä verrataan alueiden yritysdynamiikkaa aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten, yritysperustannan, yrityskannan, yritystoimipaikkojen liikevaihdon ja elinvoimapolitiikan arvosanojen perusteella sekä niin sanotun kasvupotentiaalianalyysin avulla.

Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten määrää verrataan suhteessa alueen keskiväkilukuun. Yrityisperustanta on aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten välinen erotus. Yrityskantaa eli toimivien yritysten määrää verrataan alueen keskiväkilukuun. Yritystoimipaikkojen liikevaihto on laskettu henkilöä kohden. Elinvoimapolitiikan arvosana perustuu MDI:n kuntakyselyyn, jossa jokaisen kunnan poliittiset päättäjät ja johtavat viranhaltijat ovat antaneet arvonsa kunnan elinvoimapolitiikalle. Neljä yritysdynamiikan muuttujaa on suhteellisia eli muutosta verrataan suhteutettuna keskiväkiluvun 1000 asukkaan (promillea). Kasvupotentiaalianalyysi taas perustuu neljään teemaan ja 16 avainmuuttujaan, jossa verrataan Manner-Suomen kuntien kasvupotentiaalia.

Lisäksi yritysdynamiikkaa tarkastellaan Suomen 29 uusyrityskeskuksen toimintaympäristöön liittyvien tilasto- ja seurantatietojen sekä uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten omistajille tehdyn yrityskyselyn avulla. Uusyrityskeskusten tilasto- ja seurantatietojen sekä yrityskyselyn tietojen perusteella tehdään suuntaa antava laskentamalli perustettujen yritysten työllisyys- ja liikevaihtovaikutuksista.

Yritysdynamiikkaan liittyvien erilaisten tunnuslukujen perusteella voidaan tehdä päätelmiä alueiden välisistä eroista yritysaktiivisuudessa. Uudet ja toimivat yritykset ovat keskeisiä aluetalouden jatkuvan uusiutumiskyvyn kannalta esimerkiksi innovaatioiden ja tuottavuuden näkökulmasta.

2 Kuntien yritysdynamiikka keskeisillä tunnusluvulla

Seuraavissa alaluvuissa käydään yksityiskohtaisemmin läpi yritysdynamiikan tunnuslukuja kuntatasolla koko Manner-Suomen osalta. Jokaisen muuttujan kohdalla on kerätty koko maan käsittävä data joko kolmen viimeisimmän käytettävissä olevan tilastovuoden keskiarvon osalta tai on otettu viimeisin käytettävissä oleva tilastotieto. Suhteellisten muuttujien käyttö mahdollistaa alueiden välisen vertailun. Tilastotiedot perustuvat Tilastokeskuksen avoimen StatFin-tietokannan tietoihin ja MDI:n vuoden 2017 kuntakyselyyn (N=2871). Jokaisen tunnusluvun tiedot on kerätty karttagraafille, jossa värisävyn perusteella ilmaistaan kunnan asema suhteessa muihin kuntiin.

Lisäksi Suomen uusyrityskeskuksia tarkastellaan samassa yhteydessä niiden toimintaympäristöanalyysiin liittyvien tunnuslukujen kautta. Uusyrityskeskusten luvut perustuvat niiden itse ilmoittamiin seurantatietoihin.

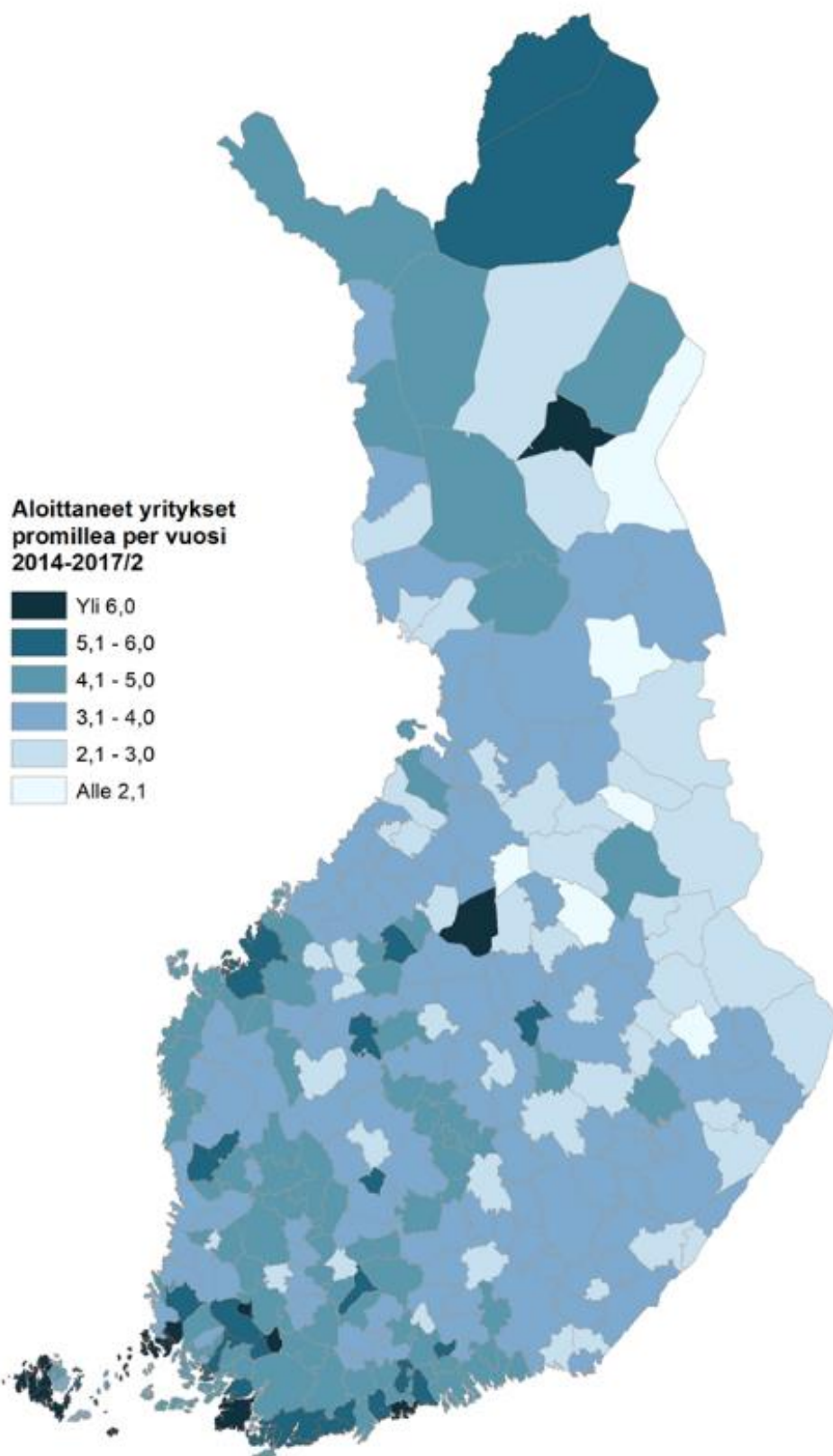
2.1 Aloittaneiden yritysten määrä suhteessa keskväkilukuun vuosina 2014–2017/Q2

Aloittaneiden yritysten määrää on tarkasteltu suhteessa alueen keskväkilukuun vuosien 2014–2017/Q2 välisenä aikana. Aloittaneiden yritysten määrä on hyvä perusmuuttuja kuvaamaan aloittavan yritystoiminnan aktiivisuutta. Aloittaneiden yritysten määrä ilmaistaan promilleina keskväkiluvun tuhatta asukasta kohden per vuosi.

Aloittaneiden yritysten määrässä oli suuret alueelliset erot maan eri osien ja maakuntien välillä sekä maakuntien sisällä. Aloittaneiden yritysten määrä oli keskimääräistä korkeampi Uudellamaalla, Varsinais-Suomessa, Ahvenanmaalla ja Pohjanmaan rannikkoalueella sekä pistemäisesti muualla. Aloittaneiden yritysten määrä oli keskimääräistä alhaisemmalla tasolla rannikolta sisämaahan päin mentäessä ja erityisesti Itä-Suomessa, Kaakkois-Suomessa ja osassa Lapin kuntia. **Kuntien välillä oli merkittävät, jopa moninkertaiset erot aloittavien yritysten määrässä suhteessa väestöpohjaan.**

Kunnittain tarkasteltuna aloittaneita yrityksiä perustettiin suhteessa väkilukuun eniten Manner-Suomen osalta Kustavissa (9,40), Pyhäjärvellä (9,14), Pelkosenniellä (8,13), Helsingissä (7,74), Kemiönsaarella (7,05) ja Koski Tl:ssä (6,76). Aloittaneiden yritysten määrä oli kunnittain tarkasteltuna alhaisin suhteessa väestöpohjaan Pyhännässä (0,87), Ristijärvellä (1,66), Taivalkoskella (1,68), Sallassa (1,70), Sonkajärvellä (1,84) ja Polvijärvellä (1,99).

Yli 50 000 asukkaan kaupungeissa eli niin sanotuissa C21-kaupungeissa aloittaneiden yritysten määrä suhteessa keskväkilukuun oli korkein Helsingissä (7,74), Espoossa (5,08), Turussa (5,04) ja Tampereella (4,94).



Kuva 1. Aloittaneet yritykset kunnittain promillea per vuosi 2014–2017/Q2. Lähde: Tilastokeskus, yritykset; aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Kartta: Susanna Haanpää, MDI

2.2 Lopettaneiden yritysten määrä suhteessa keskiväkilukuun vuosina 2014–2016

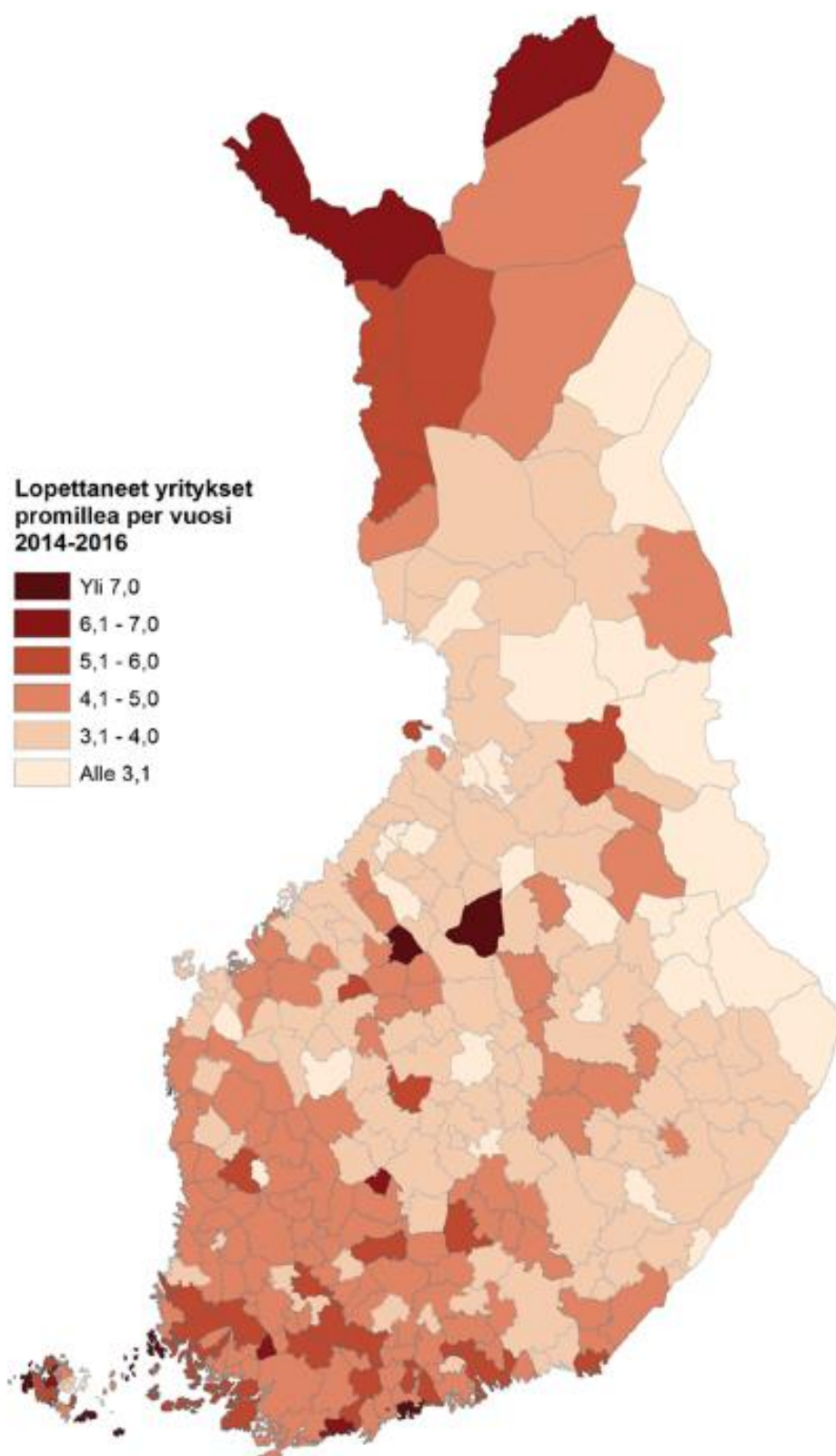
Lopettaneiden yritysten määrää on tarkasteltu suhteessa alueen keskiväkilukuun vuosien 2014–2016 välisenä aikana. Lopettaneiden yritysten määrässä on suuret vuosittaiset vaihtelut sekä yritystoiminnan päättymisen että teknisiin muutoksiin liittyvistä syistä. Kannattamattoman ja elinkelvottoman yritystoiminnan päättymisen on luovan tuhon näkökulmasta alueen kannalta hyvä asia. Tekniset syyt liittyvät Patentti- ja rekisterihallituksen rekisterikäytäntöihin, joissa pidempään toimimattomina olleita yrityksiä poistetaan säännöllisesti rekistereistä.

Lopettaneiden yritysten määrässä suhteessa keskiväkilukuun oli aloittaneiden yritysten tavoin suuria alueellisia eroja. Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten suuri tai alhainen määrä on usein yhteydessä toisiinsa. **Mitä enemmän alueella aloittaa ja lopettaa yrityksiä, sitä dynaamisempaan voidaan pitää alueen yritysdynamiikkaa.** Lopettaneiden yritysten määrä oli alueellisesti tarkasteltuna suurin Etelä- ja Lounais-Suomessa, Tunturi- ja Pohjois-Lapin alueella sekä pistemäisesti muualla maassa. Lopettaneiden yritysten määrä oli alueellisesti alhaisin Itä-Suomessa, Keski-Suomessa sekä Pohjanmaiden alueella. Jälkimmäinen poikkeaa kaavasta siinä mielessä, että varsinkin Etelä-Pohjanmaalla ja Pohjanmaalla perustetaan runsaasti uusia yrityksiä, mutta lopetetaan keskimäärin muita harvemmin.

Kunnittain tarkasteltuna lopettaneita yrityksiä oli Manner-Suomen kunnista suhteessa väestöpohjaan eniten Kustavissa (9,28), Helsingissä (7,56), Lestijärvellä (7,01), Inkoossa (6,71), Enontekiössä (6,58), Juupajoella (6,52) ja Utsjoella (6,40) vuosina 2014-2016.

Lopettaneiden yritysten määrä suhteessa keskiväkilukuun oli alhaisin Taivalkoskella (1,35), Merijärvellä (2,05), Jämijärvellä (2,22), Valtimossa (2,45), Pyhännässä (2,54), Juuassa (2,58) ja Oulaisissa (2,85).

Yli 50 000 asukkaan C21-kaupungeista lopettaneiden yritysten määrä suhteessa väkilukuun oli korkein Helsingissä (7,56), Tampereella (4,83), Espoossa (4,73), Salossa (4,66), Turussa (4,63), Porvoossa (4,62) ja Vantaalla (4,27).



Kuva 2. Lopettaneet yritykset kunnittain promillea per vuosi vuosina 2014–2016. Lähde: Tilastokeskus, yritykset; aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Kartta: Susanna Haanpää, MDI

2.3 Toimivien yritysten määrä eli yrityskanta suhteessa alueen keskiväkilukuun vuonna 2017

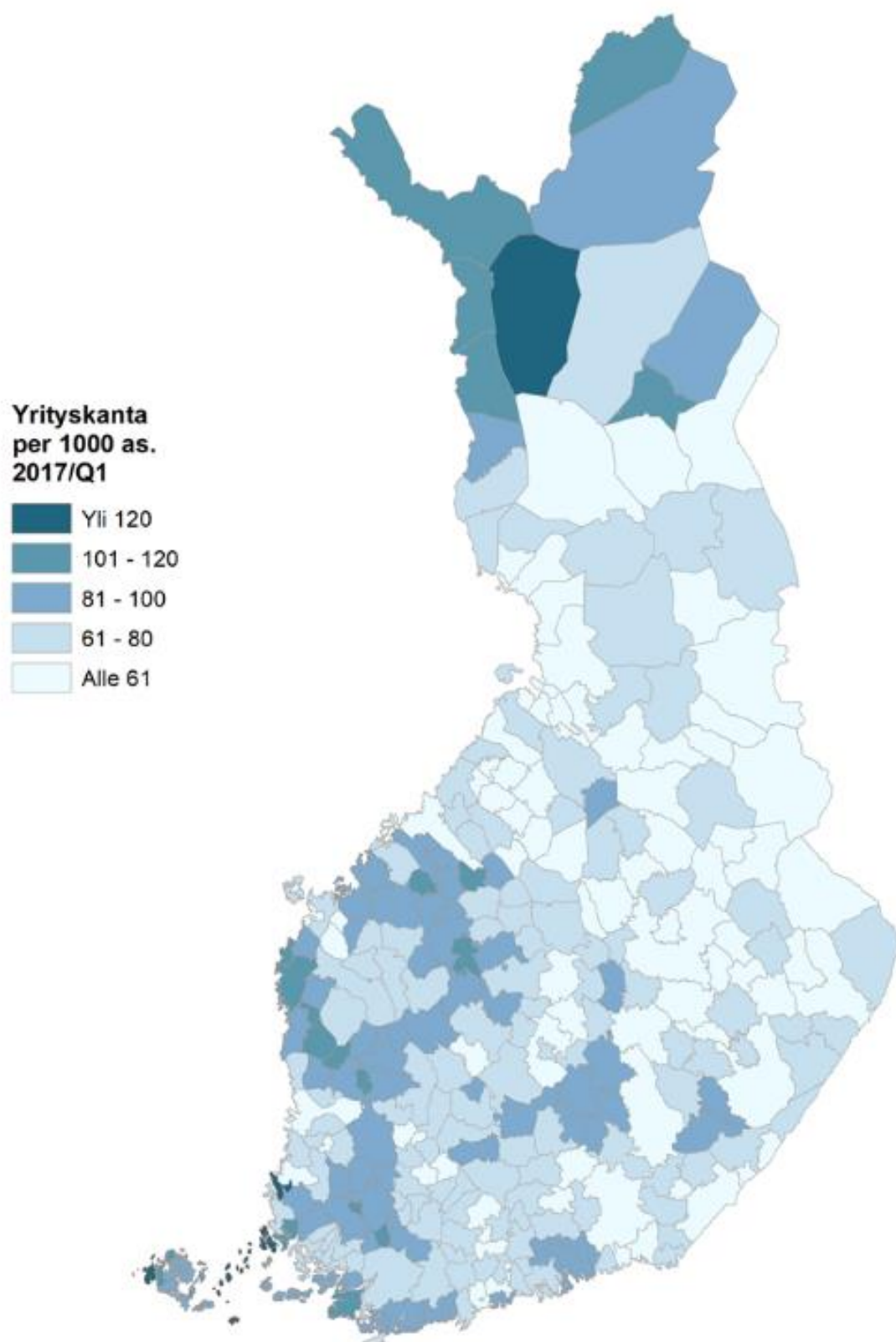
Toimivien yritysten määrää eli yrityskantaa on tarkasteltu suhteessa alueen keskiväkilukuun vuoden 2017 ensimmäisellä kvartaalilla. Yrityskanta kuvaa siis toimivien yritysten määrää suhteessa alueen väestöpohjaan. Lähtökohta on se, että mitä enemmän alueella on toimivia yrityksiä, sitä parempi alueen menestymisen ja kehittymisen kannalta.

Koko maassa oli keskimäärin 74,3 toimivaa yritystä ja mediaanikunnassa vastaavasti 71,5 toimivaa yritystä keskiväkiluvun 1000 asukasta kohden vuoden 2017 ensimmäisellä kvartaalilla. Alueelliset erot tulevat esiin aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten aktiivisuuden tavoin. **Toimivia yrityksiä suhteessa väestöpohjaan on eniten Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Lounais-Suomen, itäisen Uudenmaan sekä Tunturi- ja Pohjois-Lapin alueella.** Rannikolta syvemmälle sisämaahan siirryttäessä yrityskanta alenee lukuun ottamatta yksittäisiä Jyväskylän kaltaisia kaupunkiseutuja. **Joka kymmenessä kunnassa (31) oli enemmän kuin 100 toimivaa yritystä 1000 asukasta kohden.** Tilastoja vääristää jossain määrin maa-, metsä- ja kalatalouteen (toimiala A TOL 2008-luokituksessa) kirjattujen yritysten määrä, joka nostaa yrityskantaa erityisesti maaseutumaisissa kunnissa.

Manner-Suomen kuntien korkein yrityskanta vuoden 2017 ensimmäisellä kvartaalilla oli Kustavissa (168,2), Kittilässä (120,7), Taivassalossa (115,4), Kemiönsaarella (113,4) ja Honkajoella (112,5).

Alhaisin yrityskanta suhteessa väestöpohjaan oli Kemissä (39,9), Merijärvellä (41,8), Kajaanissa (42,2), Tyrnävellä (44,8), Valkeakoskella (44,9) sekä Limingassa (45,4).

Yli 50 000 asukkaan C21-kaupungeissa yrityskanta suhteessa väestöpohjaan oli korkein Helsingissä (92,3), Salossa (74,2), Porvoossa (71,5), Seinäjoella (64,2), Tampereella (62,1) ja Turussa (62,1).



Kuva 3. Yrityskanta väkiluvun 1000 asukasta kohden kunnittain vuonna 2017/Q1. Lähde: Tilastokeskus, yritykset; aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Kartta: Susanna Haanpää, MDI

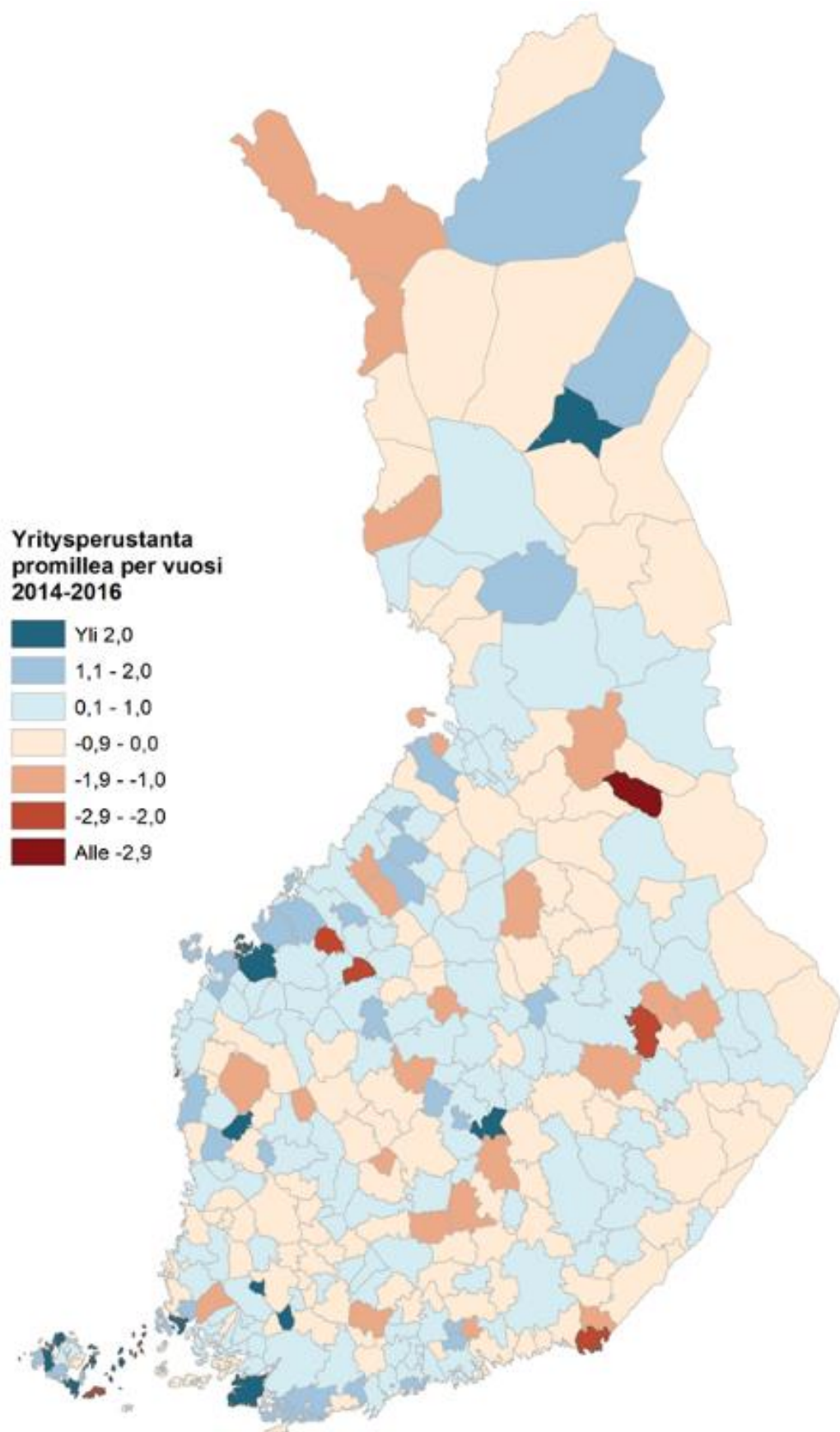
2.4 Yrityssperustanta vuosina 2014–2016

Yrityssperustanta kuvaa alueen aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten välistä erotusta vuosina 2014–2016. **Yrityssperustannan maantiede jakautuu tasaisemmin kuin aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten määrä tai yrityskanta suhteessa asukaslukuun.** Yrityssperustanta on melko vahvaa rannikkoalueilla Uudeltamaalta aina Meri-Lappiin saakka. Maakunnittain tarkasteltuna erottuu lisäksi Etelä-Pohjanmaa, keskinen Suomi Keski-Suomen ja Pohjois-Savon alueella sekä Pohjois-Pohjanmaa. Yrityssperustanta oli negatiivinen useammassa kuin joka kolmannessa kunnassa (132) aikavälillä 2014–2016 eli yrityksiä lopetettiin enemmän kuin aloitettiin.

Yrityssperustanta suhteessa alueen keskiväkilukuun oli vuosina 2014–2016 Manner-Suomen kuntien joukossa korkein Pelkosenniellä (4,55), Honkajoen (2,62), Koski Tl:ssä (2,62), Kemiönsaarella (2,46), Taivassalossa (2,45) ja Toivakassa (2,18).

Alhaisin yritysperustanta oli Ristijärvellä (-3,16), Evijärvellä (-2,32), Kaskisissa (-2,30), Tuusniemellä (-2,22) sekä Virolahdella (-2,20).

Yli 50 000 asukkaan C21-kaupungeissa yritysperustanta suhteessa väestöpohjaan oli korkein Helsingissä (1,18), Turussa (0,99), Vaasassa (0,96) ja Espoossa (0,96).



Kuva 4. Yritysverustanta kunnittain promillea per vuosi vuosina 2014–2016. Lähde: Tilastokeskus, yritykset; aloittaneet ja lopettaneet yritykset. Kartta: Susanna Haanpää, MDI

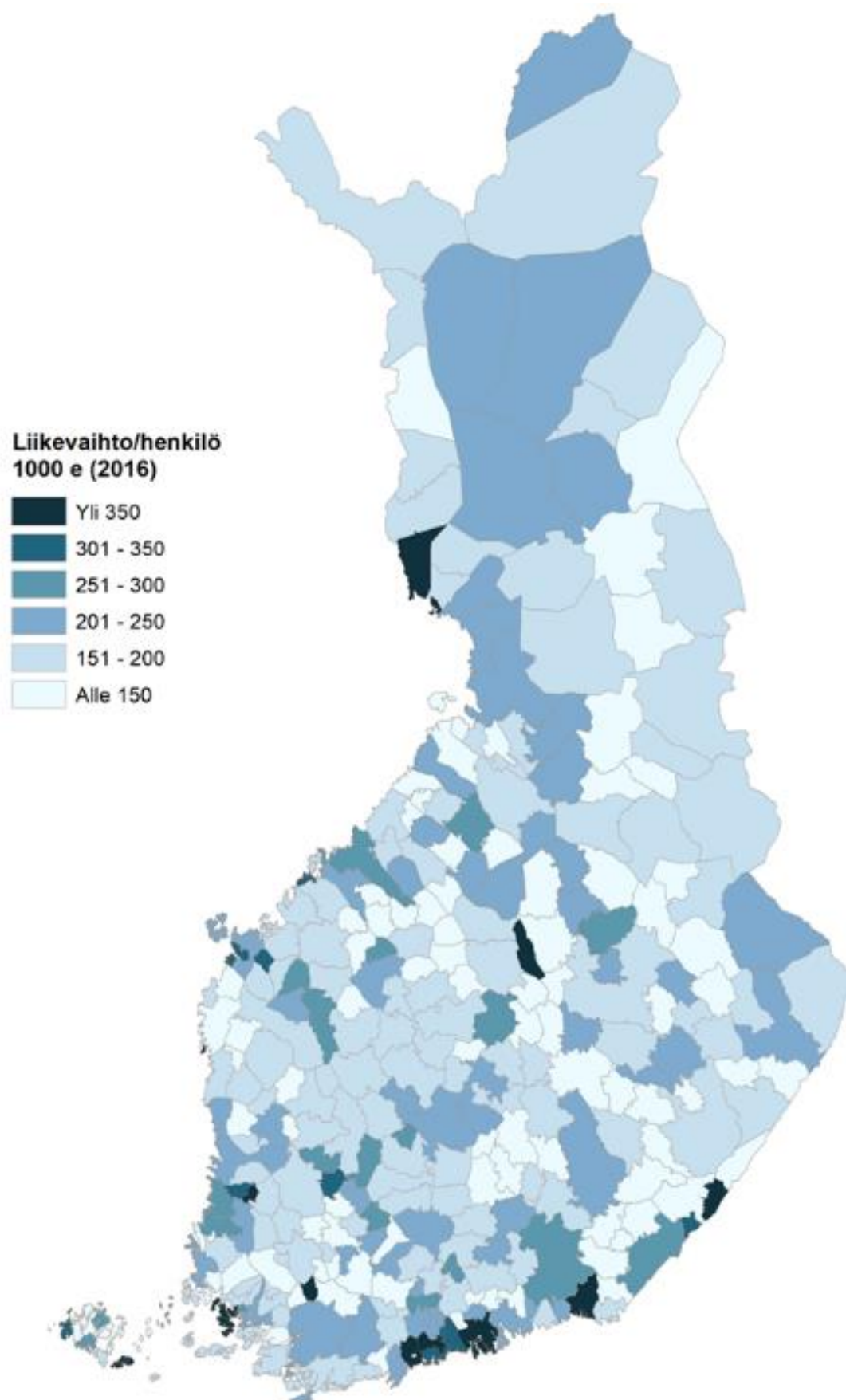
2.5 Yritystoimipaikkojen liikevaihto vuonna 2016

Yritystoimipaikkojen liikevaihto oli keskimäärin koko maassa 189 000 euroa ja mediaani 172 000 euroa henkilöä kohden vuonna 2016. Yritystoimipaikkojen liikevaihdon määrään heijastuu alueen elinkeino- ja toimialarakenne. Korkean arvonlisäyksen osaamis- ja tietointensiivisillä aloilla sekä vientiteollisuudessa toimipaikkakohtainen liikevaihto nousee melko korkeaksi. **Yritystoimipaikkojen liikevaihto on korkea paikkakunnilla, joissa on merkittävä valmistavan tuotannon työpaikka- ja vientikeskittymä. Liikevaihto taas jäi keskimääräistä alhaisemmaksi maaseutuvaltaisilla alueilla, joissa ei ole osaamiseen tai jalostukseen perustuvia korkean arvonlisäyksen toimipaikkoja.**

Yritystoimipaikkojen liikevaihto henkilöä kohden laskettuna oli korkein Manner-Suomen kunnista Torniossa (770 000 €), Porvoossa (659 000 €), Harjavallassa (505 000 €), Espoossa (480 000 €), Kaskisissa (479 000 €), Naantalissa (455 000 €), Rautjärvellä (450 000 €) ja Keiteleellä (389 000 €).

Yritystoimipaikkojen liikevaihto henkilöä kohden oli vuonna 2016 alhaisin Valtimossa (72 000 €), Rääkkylässä (82 000 €), Ypäjällä (92 000 €), Lumijoella (94 000 €) ja Lestijärvellä (96 000 €).

C21-kaupungeista yritystoimipaikkojen liikevaihto oli korkein Porvoossa (789 000 €), Espoossa (480 000 €), Vantaalla (385 000 €), Vaasassa (324 000 €), Helsingissä (313 000 €) ja Seinäjoella (264 000 €).



Kuva 5. Yritystoimipaikkojen liikevaihto per henkilö 1000 euroa kohden vuonna 2016.
Lähde: Tilastokeskus, yritykset; alueellinen yritystoimintatilasto. Kartta: Susanna Haanpää, MDI

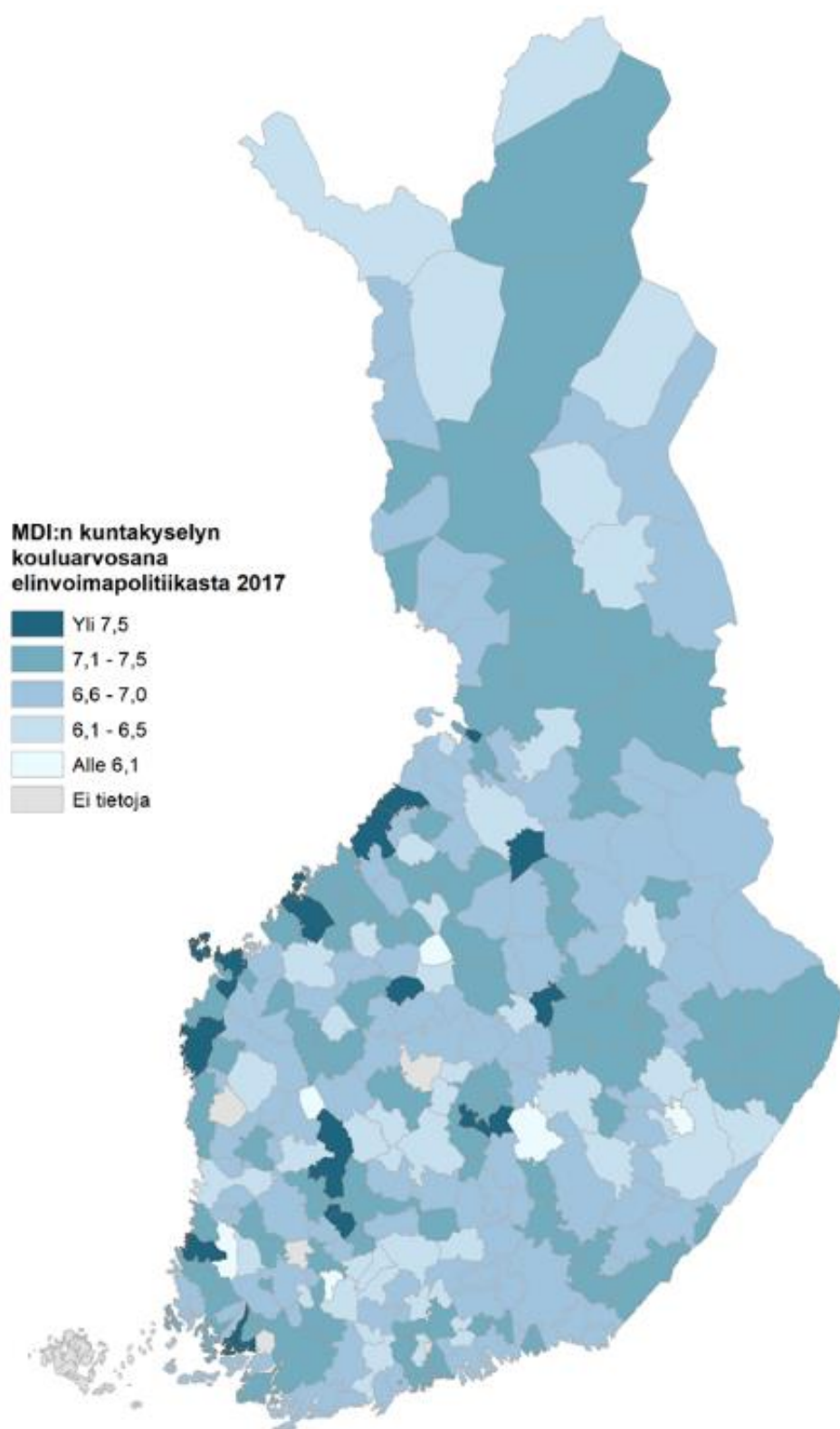
2.6 MDI:n kuntakyselyn seudulliseen elinvoimapolitiikkaan liittyvät arvosanat vuonna 2017

MDI:n vuosittaisessa kuntakyselyssä kunnan luottamushenkilöitä ja johtavia viranhaltijoita pyydetään arvioimaan kouluarvosanalla 4–10 kuntansa elinvoimapolitiikkaa. Vastaajia on noin 2 900. Kuntakyselyn vastaukset on yhdistetty seutukunnittaiseksi (70), sillä otoskoko on pienissä kunnissa alhainen, minkä vuoksi tulokset on vertailukelpoisuuden lisäämiseksi ilmoitettu seuduittain.

Vuoden 2017 kyselyssä kaikkien Manner-Suomen seutukuntien **elinvoimapolitiikan arvosanojen** keskiarvo oli 7,79 ja mediaaniseudun arvo oli 7,57.

Alueen elinvoimapolitiikkaan olivat tyytyväisimpiä Kuopion (8,3), Pietarsaaren (8,29), Rauman (8,21), Keuruun (8,1), Jyväskylän (8,03) ja Vaasan seudun (8,03) vastaajat.

Tyytymättömmimpiä elinvoimapolitiikkaan olivat Itä-Lapin (6,81), Savonlinnan (6,83), Luoteis-Pirkanmaan (6,94), Turunmaan (7), Keski-Karjalan (7,07) ja Hämeenlinnan (7,1) seudun vastaajat.



Kuva 6. MDI:n vuoden 2017 kuntakyselyn kouluarvosanat kunnan elinvoimapolitiikasta seuduit-
tain. Lähde: MDI:n kuntakysely 2017. Kartta: Susanna Haanpää, MDI

2.7 Kasvupotentiaalianalyysin tulokset Manner-Suomen kuntien osalta

MDI:n laatiman kasvupotentiaalianalyysin tavoitteena oli tunnistaa kasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta potentiaalisimmat alueet Manner-Suomessa. Analyysin kohteena olivat kaikki Manner-Suomen 295 kuntaa, joiden kasvupotentiaalia selvitettiin tilasto- ja toimintaympäristöanalyysin avulla.

Alueiden tai kuntien erilaisten rankkausten tai listausten ongelma on, että ne helposti vääristävät, yksinkertaistavat ja pinnallistavat paljon moniulotteisempaa todellisuutta. Tämän vuoksi datan keruussa kiinnitettiin huomiota erityisesti kahteen seikkaan: (1) erotettiin toisistaan absoluuttiset (tämän hetkinen tilanne) ja suhteelliset (muutos/kehitys) muuttujat sekä (2) käytettiin pääosin suhteellisia muuttujia, jotka mahdollistavat lähtökohdiltaan, kooltaan ja kehitykseltään erilaisten eri puolilla maata sijaitsevien alueiden vertailun.

Analyysi perustui neljään temaattiseen kokonaisuuteen: aluetalouteen, vetovoimaan, väestö- ja ikärakenteen muutokseen ja asumiseen. Jokaiseen teemaan valittiin neljä avain- tai supermuuttujaa, jotka ovat kyseisen teeman kannalta ilmaisuvoimaltaan ja kerrannaisvaikutuksiltaan tärkeimmät. Kaikki käytetyt muuttujat liittyvät alueiden elinvoimaan ja elinvoimaisuuteen, joiden perusteella voidaan tehdä tulkintoja alueiden nykyisestä positiosta ja oletuksia tulevasta potentiaalista. Jokaisesta muuttujasta kerättiin Manner-Suomen kunnat käsittävä data. Datan perusteella tehtiin muuttujakohtaiset kartat koko maasta, joista ilmenee kunnan positio suhteessa muihin kuntiin.

Kasvupotentiaalianalyysin avainmuuttujiksi valittiin:

1. Käytettävissä olevat tulot (€/asukas)
2. Kunnallisverotettavat tulot (€/asukas)
3. Avoimen sektorin %-osuus kaikista työpaikoista (%)
4. Taloudellinen huoltosuhde
5. Työllisyysaste (%)
6. Väestönmuutos (%)
7. Muuttoliike 1000 asukasta kohden (‰)
8. Yrityskanta/1000 asukasta
9. Väestöennuste (%)
10. Lasten osuus väestöstä (%)
11. Väestön keski-ikä (vuosissa)
12. Vanhushuoltosuhde
13. Valmistuneet asunnot 10 000 asukasta kohden
14. Vanhojen asunto-osakkeiden hinnat (€/m²)
15. Vanhojen asunto-osakkeiden kaupat 10 000 asukasta kohden
16. Vuokra/€/neliö/kuukausi

Kunnat jaettiin analyysissä viiteen ryhmään tai viidennekseen summapisteiden mukaan. Summapisteet laskettiin kunnille muuttujakohtaisten arvojen tai sijoitusten perusteella, minkä jälkeen ne jaettiin pisteiden perusteella viiteen tasasuuruiseen viidennekseen. Kaikki muuttujat olivat painottomia suhteessa toisiinsa eli ne olivat analyysissä samanarvoisia.

Kuntien välillä oli analyysin tulosten perusteella merkittävät alueelliset erot kilpailukyvyssä ja elinvoimassa: menestyneet ja menestymättömät alueet keskittyivät vahvasti alueellisiksi ryppäiksi. Menestyneiden kuntien tilannetta selittää osaltaan niin sanottu alkuetu ja positiivinen polkuriippuvuus. Toisin sanoen usean menestyneen kunnan alueellisen työnjaon muotoutumisen taustalla on alueella olevat asumis-, työpaikka- ja osaamiskeskittymät sekä sijaintiin, saavutettavuuteen ja yhteyksiin liittyviä kilpailuetua tuottavia tekijöitä.

Aluetalouden mittareilla menestyivät parhaiten eteläisen Suomen kasvukeskukset ja niiden vaikutusalueella olevat kehyskunnat. Muista alueista erottui erityisesti Pohjanmaa, joka oli vahva useimmilla aluetalouden mittareilla. Suuret kaupungit menestyivät vaihtelevasti. Heikoiten pärjäsivät itäisen ja keskisen Suomen pienet seutukaupungit ja maaseutumaiset kunnat.

Vetovoiman mittareilla menestyivät aluetalouden mittareiden tavoin eteläisen Suomen kasvukeskukset ja niiden vaikutusalueella olevat kehyskunnat. Tunturi- ja Pohjois-Lapin kunnat erottuivat positiivisesti vetovoimaisuudessa. Suurten kaupunkien välillä oli hajontaa riippuen korkeakoulutarjonnan laaja-alaisuudesta: hyvä koulutustarjonta heijastui suoraan vetovoimaisuuden mittareihin. Heikoimmin menestyivät pienet kunnat, jotka sijaitsivat kaukana suurista asutuskeskuksista, etenkin Itä- ja keskisessä Suomessa.

Väestö- ja ikärakenteen mittareilla kilpailukykyisimmät kunnat sijaitsivat suurten korkeakoulukaupunkien ja niiden kehyskunnissa sekä Vaasan ja Oulun välisellä rannikkovyöhykkeellä. Heikoimmin menestyivät pienet ja maaseutumaiset kunnat suurten kasvukeskusten ulkopuolella, erityisesti Itä-Suomessa.

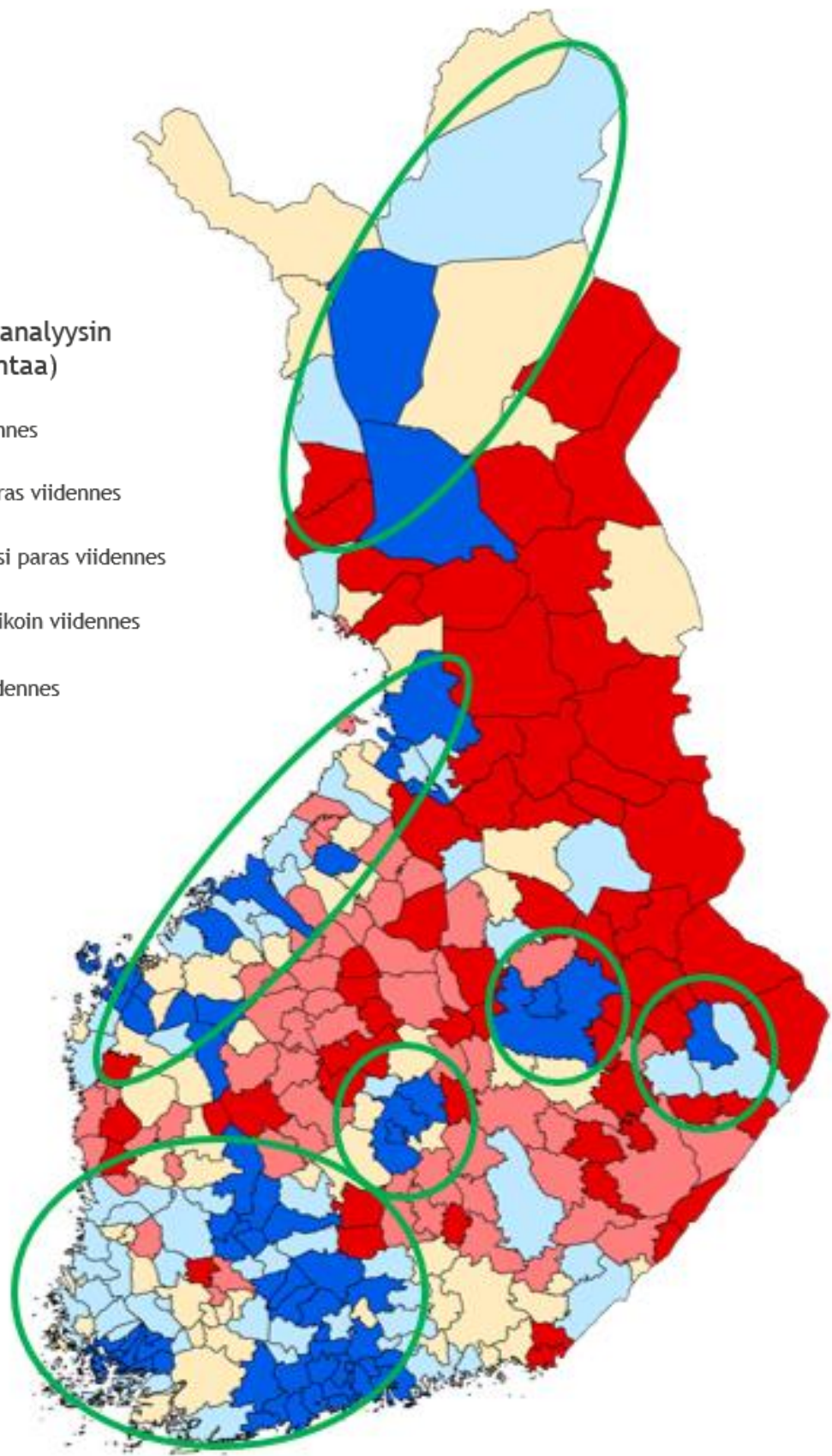
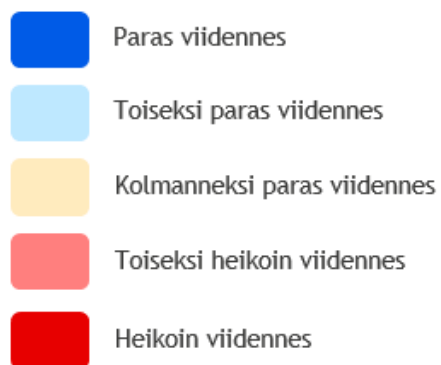
Asumiseen liittyvillä mittareilla menestyivät parhaiten suuret ja keskisuuret kaupunkiseudut Etelä- ja Lounais-Suomessa ja erityisesti pääradan varrella. Pääkaupunkiseudun keskuskaupungit ja niiden kehyskunnat erottuivat ryppäänä asumisdynamiikan kärjessä. Heikoimmin menestyneet kunnat hajautuivat tasaisemmin ympäri maata.

Ensimmäisen ja toiseksi parhaan viidenneksen kunnat ovat kasvupotentiaaliltaan merkittävimpiä toteutuneen kehityksen perusteella. **Parhaan viidenneksen kunnat ovat pääosin suuria ja keskisuuria kaupunkiseutuja sekä niiden läheisyydessä olevia kehyskuntia, jotka ovat keskittyneet Helsinki-Oulu -pääradan varrelle tai sen läheisyyteen. Lisäksi parhaassa viidenneksessä on pistemäisesti kuntia muilta alueilta.** Kasvupotentiaalianalyysin kuusi parasta kuntaa olivat summapisteiden perusteella Espoo, Sipoo, Tuusula, Lempäälä, Pirkkala ja Vantaa.

Toiseksi parhaan viidenneksen kunnat sijaitsevat pääosin Etelä- ja Lounais-Suomessa sekä länsirannikolla Turun seudulta Oulun seudulle ulottuvalle rannikkovyöhykkeellä. Lisäksi joukossa on pistemäisesti kuntia mm. Lapista.

Kolmanneksi parhaan viidenneksen kunnat sijaitsevat mm. Kymenlaaksossa, Helsinki-Tampere-Turku -kasvukolmion keskellä, Pohjanmaiden sisäosissa ja suurimpien työssäkäyntialueiden reuna-alueilla. Kahden heikoimman viidenneksen kunnat sijoittuivat pääosin itäiseen, pohjoiseen ja keskiseen Suomeen. Poikkeuksen tähän muodostavat Kuopion, Joensuun, Jyväskylän, Rovaniemen ja Tunturi-Lapin seudut.

Kasvupotentiaalianalyysin
tulokset (295 kuntaa)



Kuva 7. Kasvupotentiaalianalyysin tulokset kunnittain.

Kunnat jaettiin kasvupotentiaaliltaan aikaisemmin kuvatulla tavalla viiteen taseasuuruiseen viidennekseen ja edelleen paremmuusjärjestykseen summapisteiden perusteella. Kaikki kunnat saivat toisin sanoen arvon 1–295 välillä.

Oheiseen taulukkoon on kerätty parhaan viidennekseen parhaat kunnat eli kasvupotentiaaliltaan 30 kärkikuntaa kaikkien Manner-Suomen kuntien joukossa.

Sijoitus	Kunta ja maakunta
1.	Espoo, Uusimaa
2.	Sipoo, Uusimaa
3.	Tuusula, Uusimaa
4.	Lempäälä, Pirkanmaa
5.	Pirkkala, Pirkanmaa
6.	Vantaa, Uusimaa
7.	Helsinki, Uusimaa
8.	Nurmijärvi, Uusimaa
9.	Järvenpää, Uusimaa
10.	Kirkkonummi, Uusimaa
11.	Vihti, Uusimaa
12.	Rusko, Varsinais-Suomi
13.	Kaarina, Varsinais-Suomi
14.	Kauniainen, Uusimaa
15.	Ylöjärvi, Pirkanmaa
16.	Lieto, Varsinais-Suomi
17.	Muurame, Keski-Suomi
18.	Mäntsälä, Uusimaa
19.	Kempele, Pohjois-Pohjanmaa
20.	Kerava, Uusimaa
21.	Kangasala, Pirkanmaa
22.	Aura, Varsinais-Suomi
23.	Porvoo, Uusimaa
24.	Siuntio, Uusimaa
25.	Seinäjoki, Etelä-Pohjanmaa
26.	Hyvinkää, Uusimaa
27.	Pornainen, Uusimaa
28.	Masku, Varsinais-Suomi
29.	Mustasaari, Pohjanmaa
30.	Tampere, Pirkanmaa

Taulukko 1. Yhteenveto kasvupotentiaalianalyysin TOP 30 -kunnista (295 kuntaa)

3 Suomen uusyrityskeskusten toimintaympäristöanalyysi

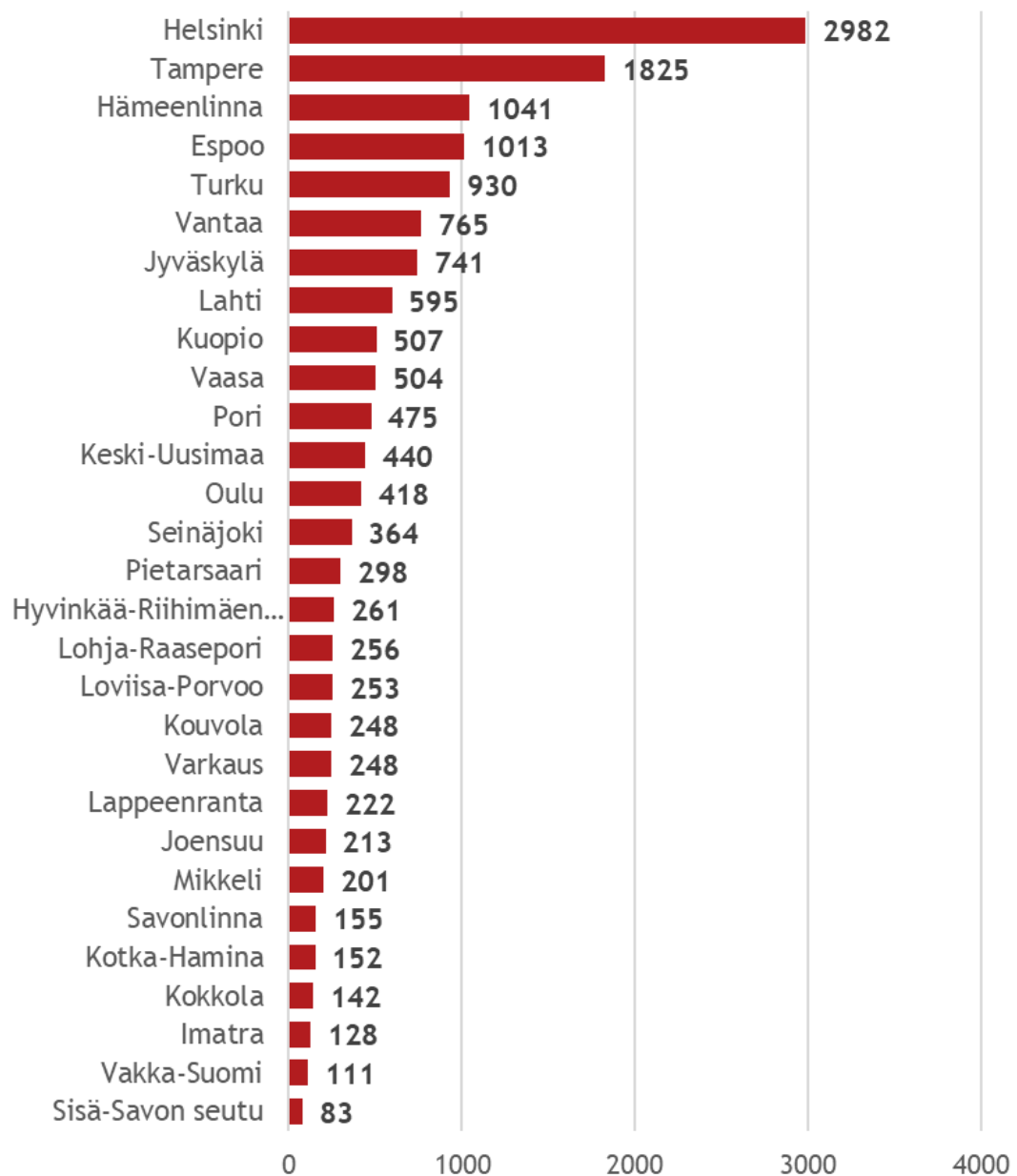
Seuraavissa alaluvuissa käydään läpi uusyrityskeskusten toimintaympäristöön liittyviä tunnuslukuja. Tiedot perustuvat uusyrityskeskusten omiin ilmoituksiin, jotka on kirjattu käytössä oleviin seurantajärjestelmiin. Seurantajärjestelmän tiedoista on koottu puolivuositain tulosanalyysit.

Tunnusluvut liittyvät:

1. Uusien asiakkaiden määrään ja muutokseen
2. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten määrään ja muutokseen
3. Asiakaskäyntien määrään
4. Asiantuntijalähetteen määrään
5. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten yhtiömuotoon
6. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten työllistämismäärään

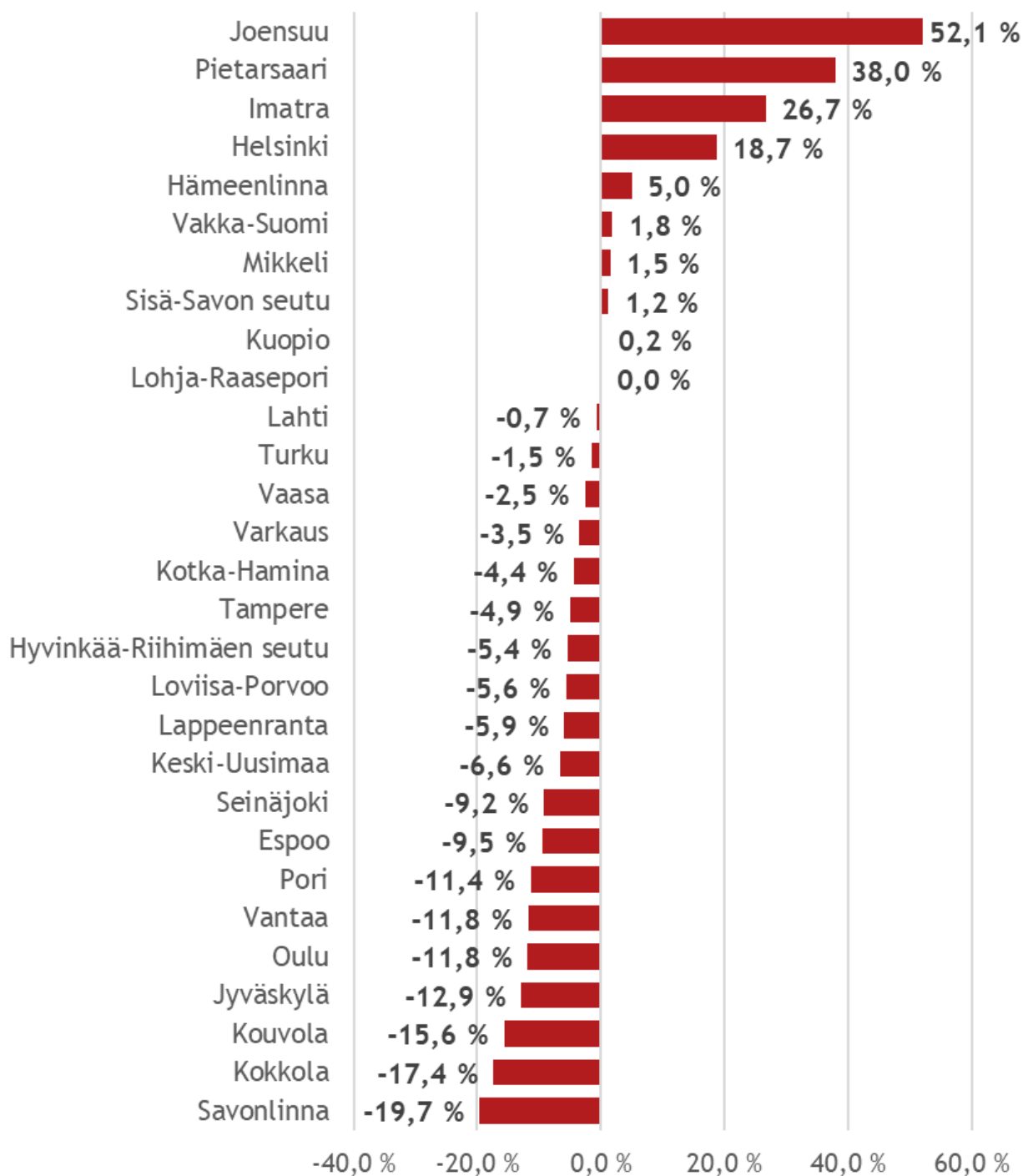
3.1 Uusyrityskeskusten asiakkaiden määrä vuonna 2018 ja asiakkaiden suhteellinen muutos vuosina 2017–2018

Suomen uusyrityskeskukset saivat noin 15 600 uutta asiakasta vuonna 2018. Uusien asiakkaiden määrä oli lähes samalla tasolla kuin vuonna 2017: asiakkaiden määrä aleni -0,6 %:lla. Määrällisesti uusia asiakkaita oli eniten Helsingin (2982), Tampereen (1825), Hämeenlinnan (1041) ja Espoon (1013) uusyrityskeskuksissa.



Kuva 8. Uusyrityskeskuksen uudet asiakkaat vuonna 2018 uusyrityskeskuksittain.
Lähde: Suomen Uusyrityskeskukset ry:n tiedotteet

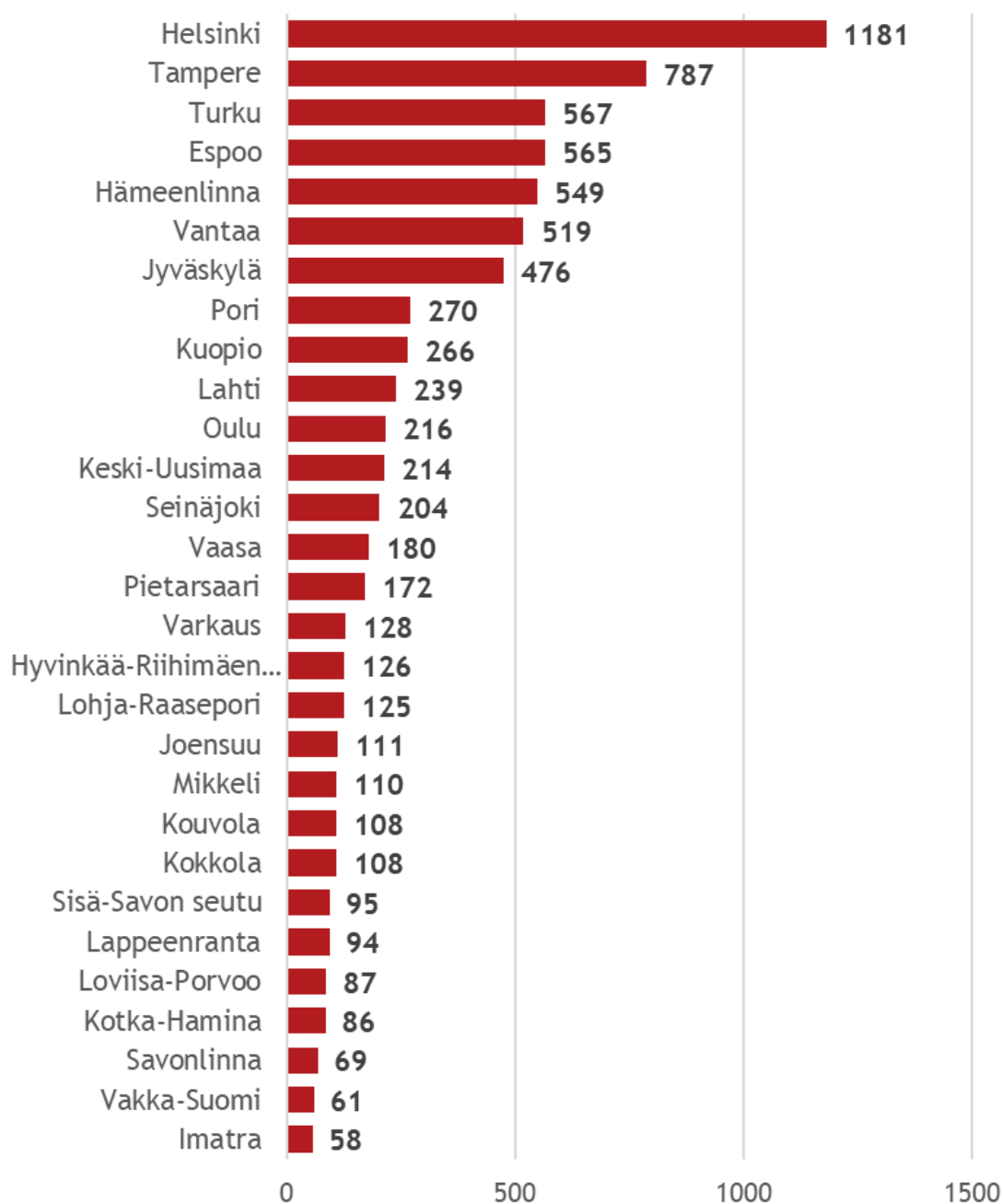
Uusien asiakkaiden määrä kasvoi vuosien 2017 ja 2018 välillä suhteellisesti eniten Joensuun (+52,1 %), Pietarsaaren (38,0 %), Imatran (26,7 %) sekä Helsingin (+18,7 %) uusyrityskeskuksissa. Uusien asiakkaiden määrä laski suhteellisesti eniten Savonlinnassa (-19,7 %), Kokkolassa (-17,4 %), Kouvolassa (-15,6 %) sekä Jyväskylässä (-12,9 %).



Kuva 9. Uusyrityskeskuksen uusien asiakkaiden määrän suhteellinen muutos vuosien 2017 ja 2018 välillä uusyrityskeskuksittain Lähde: Suomen Uusyrityskeskuksien ry:n tiedotteet

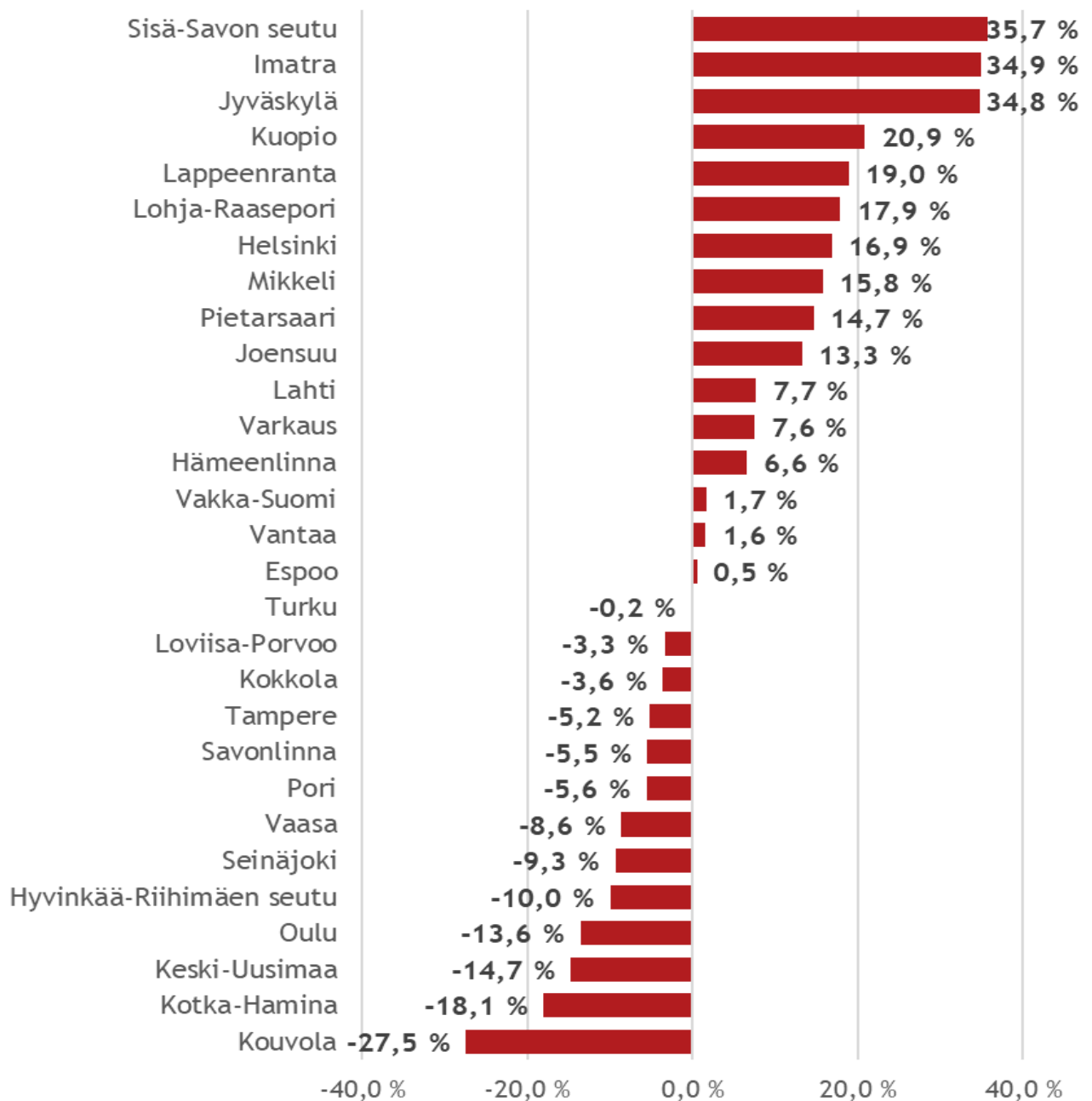
3.2 Uusyrityskeskusten kautta perustettujen uusien yritysten määrä vuonna 2018 ja muutos vuosina 2017–2018

Uusyrityskeskusten kautta perustettiin yhteensä 7771 uutta yritystä vuonna 2018. Uusien yritysten määrä kasvoi 3,8 % edelliseen vuoteen verrattuna. Uusia yrityksiä perustettiin määrällisesti eniten Helsingin (1181), Tampereen (787), Turun (567) ja Espoon (565) uusyrityskeskusten kautta.



Kuva 10. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen uusien yritysten määrä vuonna 2018 uusyrityskeskuksittain Lähde: Suomen Uusyrityskeskukset ry:n tiedotteet

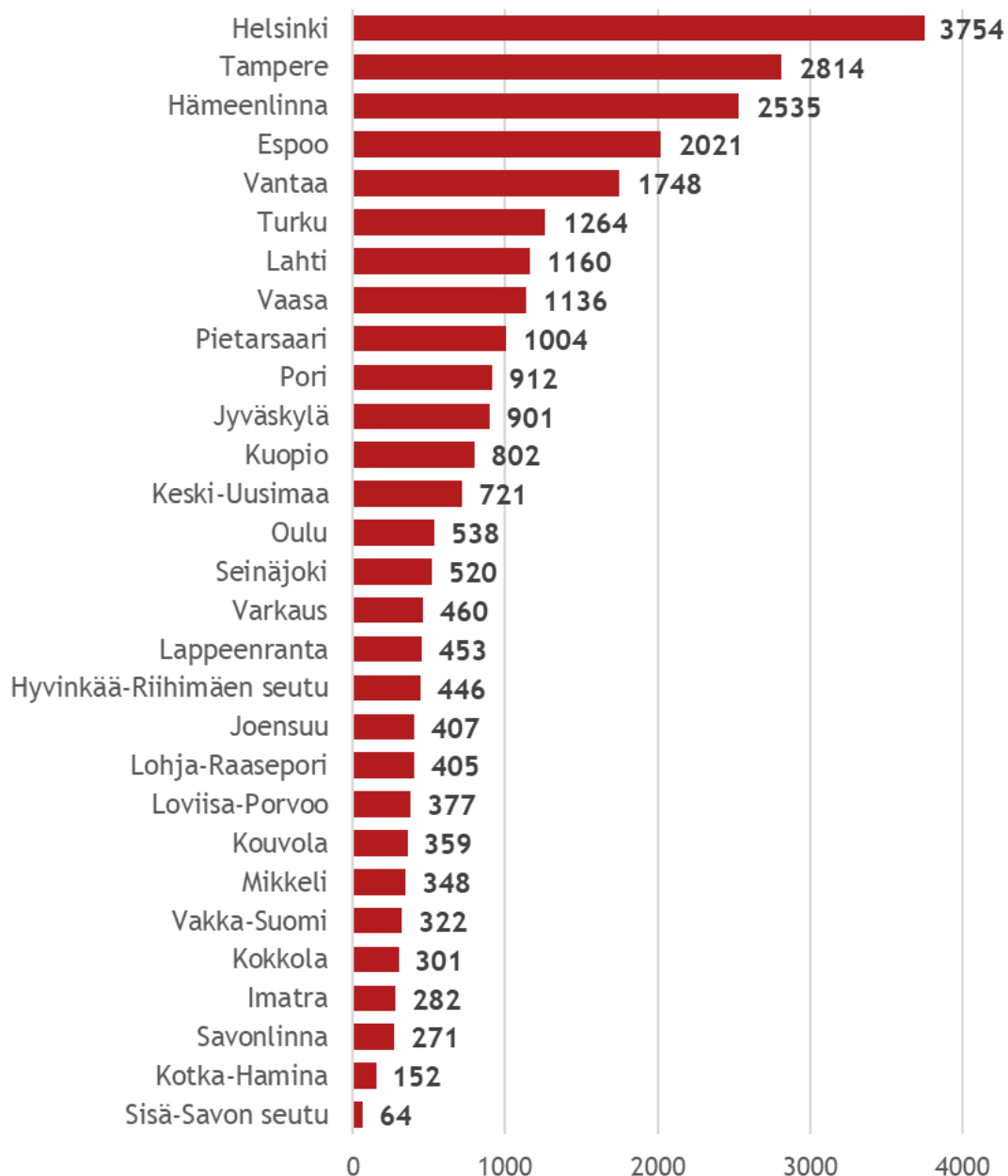
Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten määrä kasvoi vuosina 2017–2018 suhteellisesti eniten Sisä-Savon seudun (+35,7 %), Imatran (+34,9 %), Jyväskylän (+34,8 %), Kuopion (+20,9 %) sekä Lappeenrannan (+19,0 %) uusyrityskeskuksissa. Samalla aikavälillä uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten määrä laski suhteellisesti eniten Kouvolan (-27,5 %), Kotka-Haminan (-18,1 %) sekä Keski-Uusimaan (-14,7 %) uusyrityskeskuksissa.



Kuva 11. Uusyrityskeskuksen kautta perustettujen yritysten määrän muutos vuosina 2017–2018 uusyrityskeskuksittain. Lähde: Suomen Uusyrityskeskukset ry:n tiedotteet

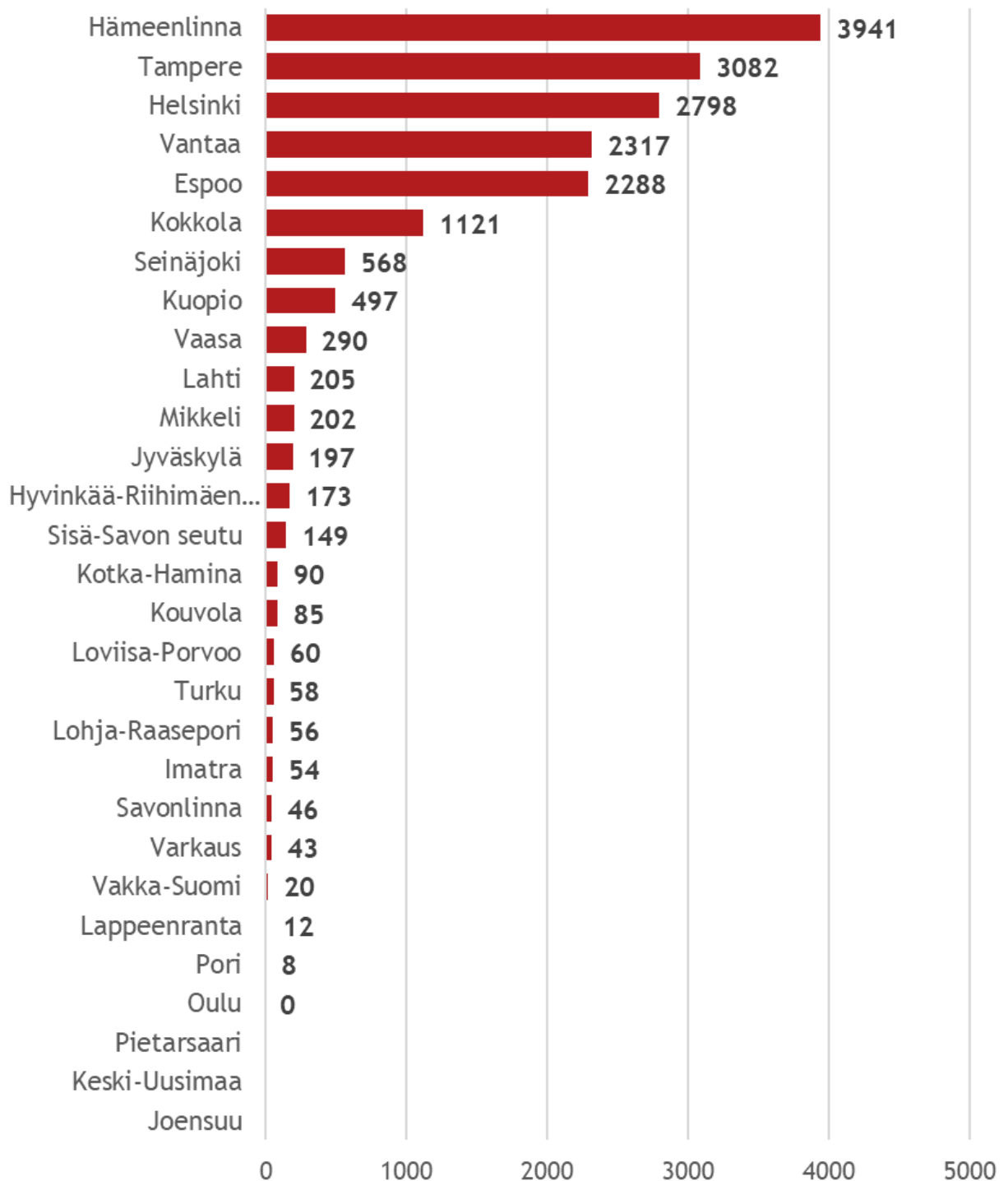
3.3 Uusyrityskeskusten asiakaskäyntien ja asiantuntija-lähetteiden määrä vuonna 2018

Uusyrityskeskusten henkilöstö kirjasi noin 26 500 asiakaskäyntiä vuonna 2018. Asiakaskäyntien määrä kasvoi hieman (2,3 %) vuoteen 2017 verrattuna. Asiakaskäyntien määrä oli suurin Helsingissä (3754), Tampereella (2814) ja Hämeenlinnassa (2535) eli niissä uusyrityskeskuksissa, joissa myös uusien asiakkaiden määrä oli suurin.



Kuva 12. Asiakaskäynnit Uusyrityskeskusten henkilökunnan kanssa uusyrityskeskuksittain vuonna 2018. Lähde: Suomen Uusyrityskeskuksien ry:n tiedotteet

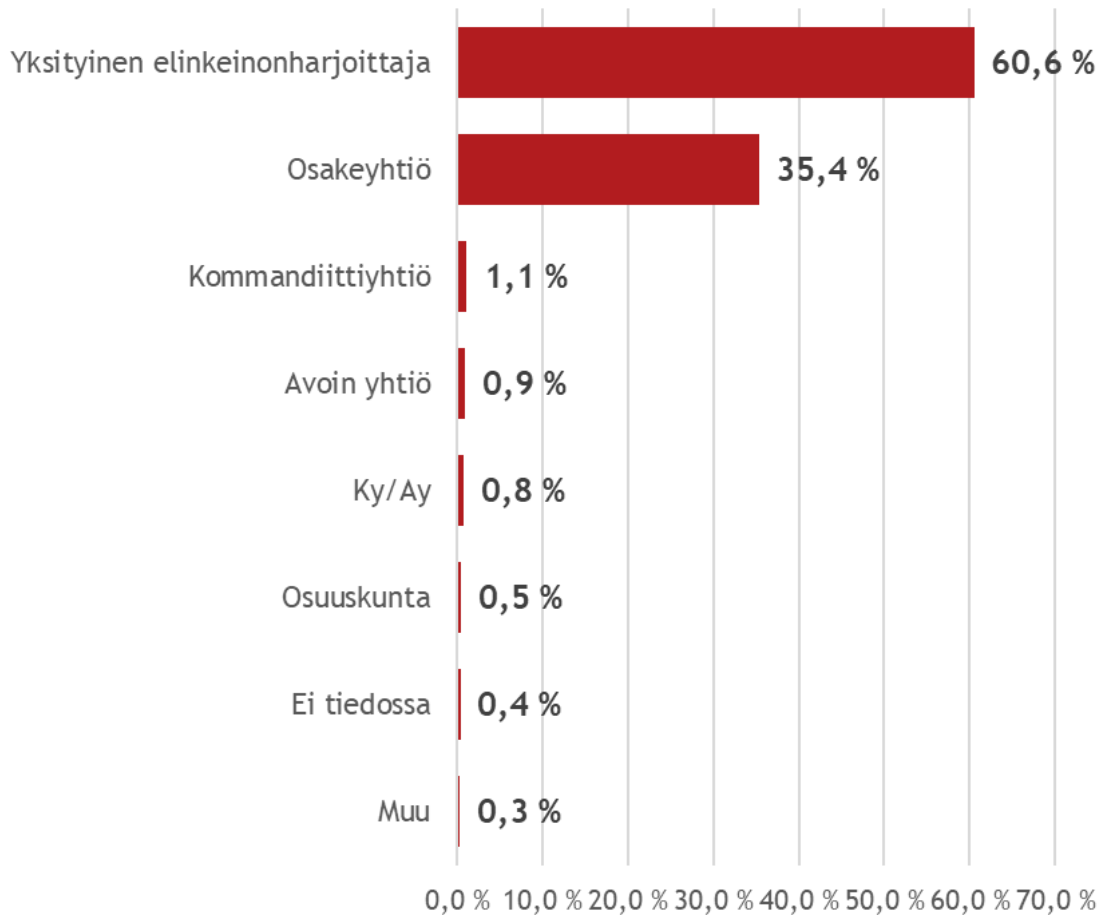
Uusyrityskeskuksista tehtiin noin 18 400 asiantuntijälähetettä vuonna 2018. Asiantuntijälähetteen määrä aleni (-14,2 %) selvästi vuoteen 2017 verrattuna. Asiantuntijälähetettä tehtiin eniten Hämeenlinnassa, Tampereella, Helsingissä ja Vantaalla.



Kuva 13. Uusyrityskeskuksen asiantuntijälähteet uusyrityskeskuksittain vuonna 2018. Lähde: Suomen Uusyrityskeskukset ry:n tiedotteet

3.4 Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten yhtiömuodot

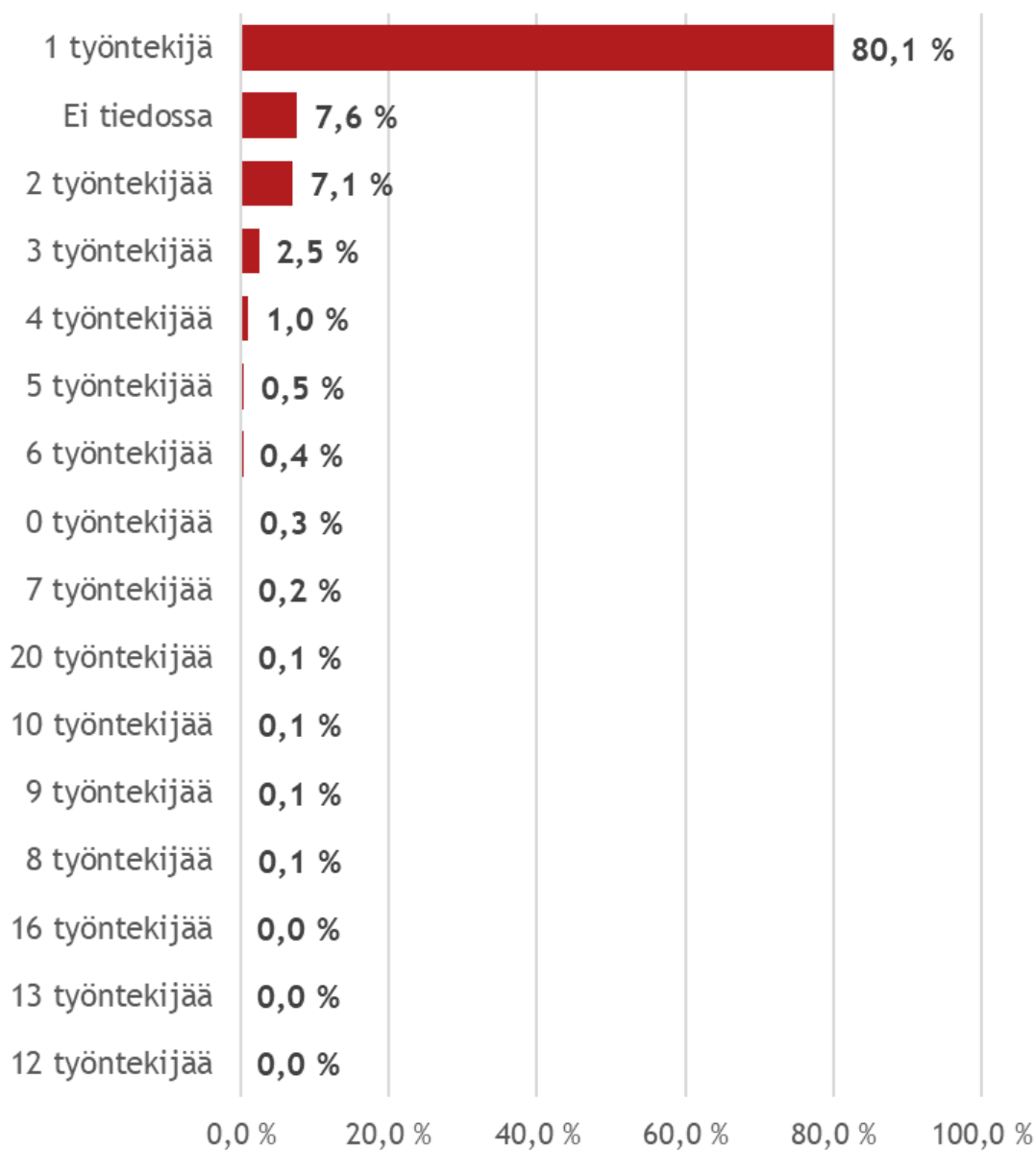
Noin kahdessa kolmesta (60,6 %) uusyrityskeskuksen kautta perustetussa yrityksessä yhtiömuoto oli yksityinen elinkeinonharjoittaja. Noin yhdessä kolmesta (35,4 %) yhtiömuoto oli osakeyhtiö. Muiden yhtiömuotojen osuus oli vähäinen.



Kuva 14. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten yritysmuodot. Lähde: Suomen Uusyrityskeskukset ry – Nestorin raportit

3.5 Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten työllistämismäärät vuonna 2018

Suurin osa uusyrityskeskusten kautta perustetuista yrityksistä (80,1 %) työllistää Nestori-tietokannan raportin mukaan yhden työntekijän. 7,1 % yrityksistä työllistää kaksi työntekijää. Kolme työntekijää tai enemmän työllistää 5,3 % kaikista yrityksistä. Tilasto on sikäli harhaanjohtava, että se kuvaa käytännössä perustamisvuoden lähtökohtatilannetta. Todelliset työllistämisaikutukset tulevat esiin vasta liiketoiminnan käynnistämisen ja vakiinnuttamisen jälkeen.



Kuva 15. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten työllistämismäärät. Lähde: Suomen Uusyrityskeskukset ry – Nestorin raportit

Uusyrityskeskuksille tehdyssä kyselyssä (N=2306) tulokset olivat samansuuntaiset kuin vuoden 2018 tilastossa (kuva 15.). **Perustettaessa yritysten henkilötyövuosien määrä oli lähes puolessa yrityksistä (48 %) vain yhden henkilötyövuoden verran.** Viidesosa vastaajista ilmoitti yrityksensä henkilötyövuosien määräksi 0,5 henkilötyövuotta. Henkilötyövuosien määrä oli vähintään viisi yhteensä 2 % yrityksistä.

Kun vuosina 2013–2017 perustettujen yritysten osalta kysyttiin, mitkä ovat yritysten työllistämismäärät tai henkilötyövuodet vastaushetkellä (2018), havaittiin positiivista muutosta työllistämisaikutusten suhteen. **Yritysten henkilötyövuosien määrä on kasvanut verrattuna perustamishetken henkilötyövuosien määrään.** Henkilötyövuosien määrä oli yhden henkilötyövuoden verran yhteensä 44 %:ssa yrityksistä ja 0,5 yhteensä 14 %:ssa yrityksistä. Vähintään viisi henkilötyövuotta oli yhteensä 7 %:ssa yrityksistä.

Kyselyyn vastanneiden uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten yhteenlaskettu henkilötyövuosien määrä oli yritysten perustamisvaiheessa noin 2 300 henkilötyövuotta ja noussut noin 3 300 henkilötyövuoteen vuonna 2018. Yli puolet vastaajista (57 %) odotti yrityksen henkilöstömäärän pysyvän tulevaisuudessa ennallaan ja 36 % uskoi henkilöstömäärän kasvavan. Vain yksi sadasta yrityksistä vastasi henkilöstömäärän todennäköisesti pienenevän tulevaisuudessa.

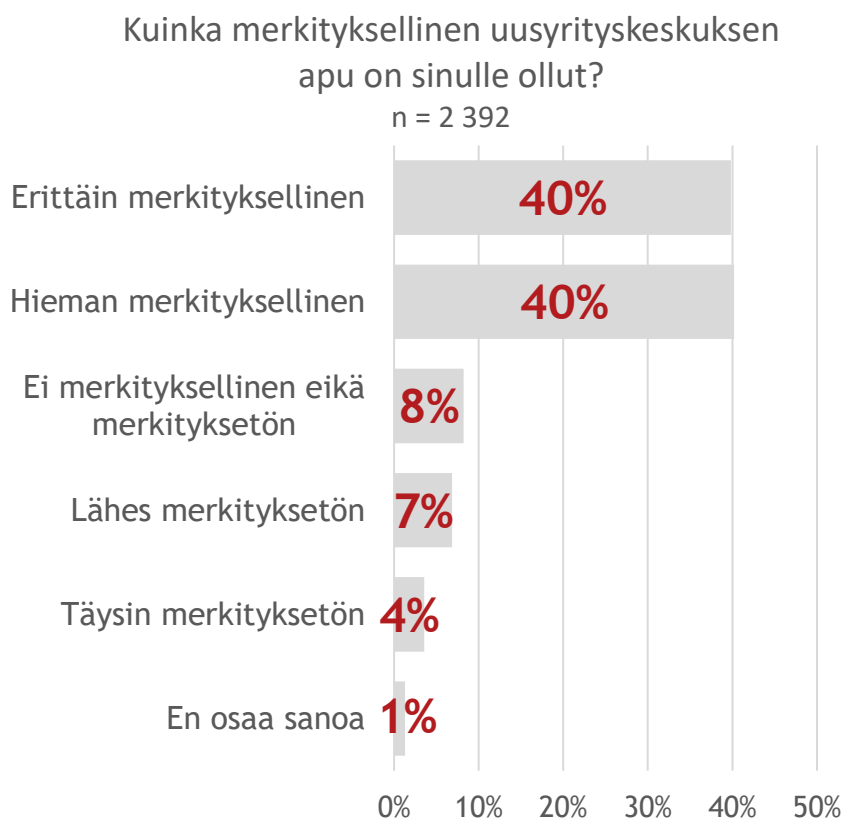
4 Kyselytutkimus

Uusyrityskeskusten asiakkaille tehtiin kesällä ja alkusyksystä 2018 kysely, joka oli suunnattu kaikille vuosina 2013–2017 uusyrityskeskuksen kautta aloittaneille yrityksille. Kyselyn loppuun vastasi yhteensä 2 306 uusyrityskeskuksen asiakasta. Lisäksi otettiin huomioon 94 keskeneräisesti täytettyä kyselyä, koska osa vastaajista oli täyttänyt kyselyn lähes loppuun tai unohtanut painaa kyselylomakkeen lähetyksen-painiketta.

Vastaajien taustatiedoista kävi ilmi, että hieman yli puolet (52 %) oli miehiä, neljä viidestä (81 %) iältään 25–54 -vuotiaita, yli puolet (56 %) oli suorittanut korkea-asteen tutkinnon ja noin neljä kymmenestä (39 %) oli suorittanut teknillisen tai kaupallisen tutkinnon.

Kyselyllä kartoitettiin näkemyksiä uusyrityskeskusten toiminnasta ja vastaajan yrityksen nykytilaa, tulevaisuuden odotuksia ja tulevaisuuden näkymiä sekä liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitystä.

Neljä viidestä (80 %) vastaajasta piti Likertin asteikolla uusyrityskeskusten apua erittäin merkityksellisenä tai merkityksellisenä. Yksi kymmenestä (11 %) vastaajasta piti uusyrityskeskusten apua täysin tai lähes merkityksettömänä.



Kuva 16. Vastaajista 80 % piti uusyrityskeskusten apua erittäin merkityksellisenä tai merkityksellisenä. Lähde: Uusyrityskeskusten asiakaskysely.

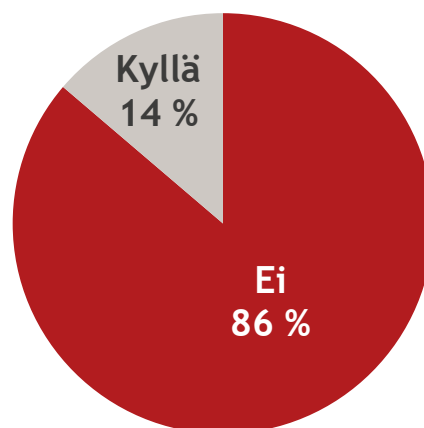
Lähes yhdeksän kymmenestä (86 %) vastaajasta oli sitä mieltä, että he olisivat todennäköisesti tai aivan varmasti saaneet yrityksen perustettua ilman uusyrityskeskusten apuakin. 14 % vastaajista oli sitä mieltä, että yrityksen perustaminen ei olisi onnistunut ilman uusyrityskeskuselta saatavaa apua.

Vastaajilta kysyttiin uusyrityskeskusten suosittelualttiutta eli kuinka todennäköisesti he suosittelisivat asiointikohteena ollutta uusyrityskeskusta muille yritystoimintaa suunnitteleville. Vastaajat saivat vastata arvosanalla 0–10 välillä: 0 tarkoitti ei lainkaan todennäköistä ja 10 erittäin todennäköistä. Vastaajien suosittelualttiutus oli hyvä, sillä keskiarvoksi tuli 8,2 kaikkien vastaajien osalta. Vaihteluväli oli uusyrityskeskusittain keskiarvojen 7,1–9,4 välillä. Seitsemän kymmenestä (72 %) vastaajasta oli hyödyntänyt uusyrityskeskusten apua yrityksen perustamisen jälkeen.

Kyselyyn vastanneista yrityksistä neljä kymmenestä (42 %) toimi palvelu-aloilla. Lisäksi keskimääräistä enemmän vastauksia saivat monialaiset yritykset (8 %), tukku- ja vähittäiskauppa sekä rakentaminen (7 %), teollisuus (5 %) ja ryhmä jokin muu (26 %). Vähän alle puolet (44 %) yrityksistä kohdensi palvelunsa tai toimintansa muille kotitalouksille sekä hieman alle neljä kymmenestä (38 %) muille yrityksille.

Enemmän kuin neljä viidestä (86 %) yrityksestä toimi vain kotimarkkinoilla Suomessa, mutta 14 % yrityksistä oli vientiä ulkomaille. Eniten ulkomaanvientiä on Helsingin (25 %), Espoon (22 %), Imatran (18 %) ja Tampereen (17 %) uusyrityskeskuksen kautta perustetuilla yrityksillä.

Viekö yrityksesi tuotteita ja/tai palveluita ulkomaille?

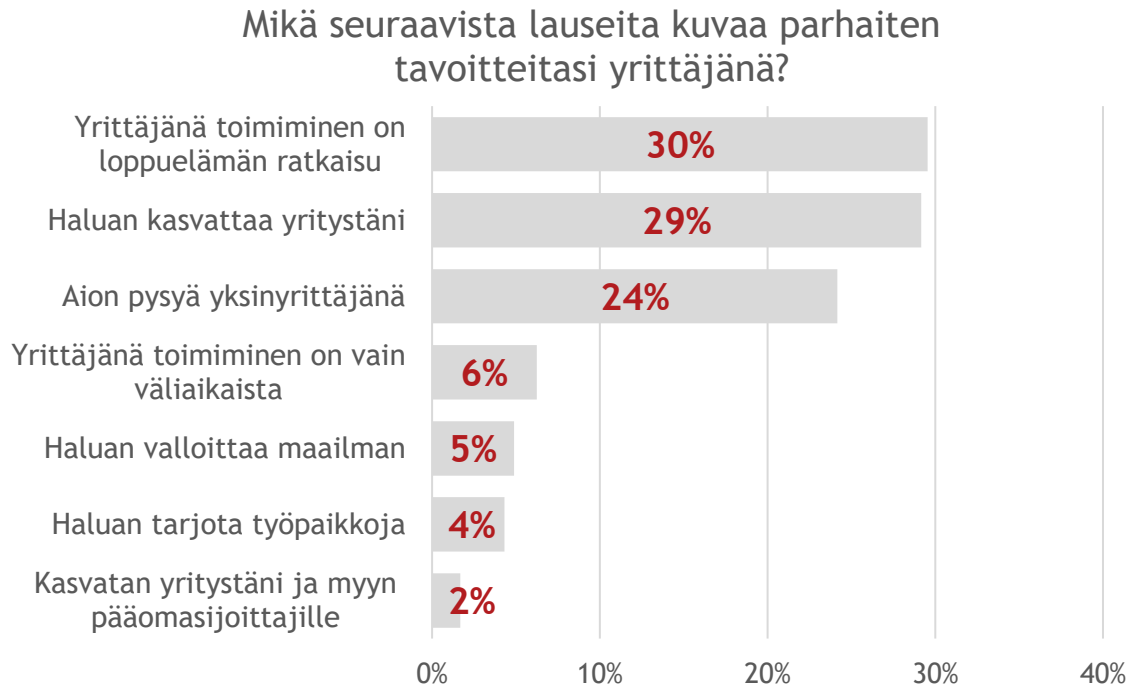


Kuva 17. Kyselytutkimuksen mukaan 14 % uusyrityskeskusten asiakkaista vei tuotteita tai palveluita ulkomaille. Lähde: Uusyrityskeskusten asiakaskysely.

Liikeidea oli säilynyt samana kuin perustettaessa noin puolella (48 %) ja jokseenkin samana (44 %) yrityksistä. Kahdella kolmesta (66 %) yrityksestä liikevaihto oli kasvanut ensimmäiseen tilikauteen verrattuna ja noin joka viidennellä (18 %) säilynyt ennallaan. Noin joka kolmannen yrityksen (29,7 %) ensimmäisen tilikauden liikevaihto oli alle 10 000 euroa. Yli 100 000 euron liikevaihto oli yhteensä 18,2 %:lla yrityksistä ja alle 100 000 euron liikevaihto oli yhteensä 81,9 %:lla yrityksistä.

Yritysten liikevaihto on kasvanut ensimmäisen tilikauden liikevaihtoon verrattuna. Viimeisimmän tilikauden liikevaihto oli joka viidennessä (21,4 %) yrityksessä 20 000–50 000 euroa. Alle 100 000 euron liikevaihto oli yhteensä 72,9 %:lla yrityksistä ja yli 100 000 euron liikevaihto 27,1 %:lla yrityksistä. Reilusti suurin osa (70 %) vastaajista odottaa yrityksensä liikevaihdon kasvavan tulevaisuudessa ja ainoastaan 2 % vastaajista odottaa liikevaihdon pienevän.

Yrityksiltä kysyttiin myös sanallista määrettä siitä, mikä annetuista vaihtoehtolauseista kuvaa heidän mielestään parhaiten tavoitteita yrittäjänä. Suurimmalle osalle (30 %) vastaajista yrittäjänä toimiminen on loppuelämän ratkaisu. Lähes yhtä suuri osa (29 %) haluaa tulevaisuudessa kasvattaa yritystään. Toisaalta neljäsosa vastaajista aikoo pysyä yksinyrittäjänä. Pieni joukko vastaajista koki, että yrittäjänä toimiminen on vain väliaikaista (6 %) ja/tai että he haluavat valloittaa maailman (5 %).



Kuva 18. Kyselytutkimuksen mukaan suurimmalle osalle uusyrityskeskusten asiakkaista yrittäjyys on loppuelämän ratkaisu ja lähes yhtä suuri osa haluaa kasvattaa yritystään. Lähde: Uusyrityskeskusten asiakaskysely.

5 Uusyrityskeskusten aluevaikuttavuuden laskentamalli

Uusyrityskeskusten aluevaikuttavuuden laskentamallin tarkoituksena oli laskea uusiyrityskeskuksille alueelliset vaikuttavuusluvut erityisesti työllisyys- ja liikevaihtolukujen osalta. Tavoitteena oli käyttää mahdollisimman luotettavia ja todennettavissa olevia pohjalukuja. Laskentamallissa lasketut vaikuttavuusluvut ovat maltillisia ja suuntaa antavia laskelmia uusyrityskeskusten vaikuttavuudesta.

Laskujen pohjaluvut perustuvat yrityskyselystä saadun aineiston keskiarvoihin sekä mediaanilukuihin ja uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten määrien tiedot ovat peräisin Suomen uusyrityskeskuksen omista tietokannoista. Uusyrityskeskusten asiakkaille tehtyyn kyselyyn vastasi yhteensä 2 306 yritystä, joten otoskokoa voi pitää kohtuullisena koko uusyrityskeskuksen osalta. Tosin alueellisen kattavuuden osalta otos on vinoutunut, sillä eri uusyrityskeskusten välillä oli huomattavia eroja vastaajamäärissä. Keskiarvot ja mediaaniluvut laskettiin tämän vuoksi koko kyselyaineistosta.

Laskentamallissa laskettiin alueelliset vaikuttavuusluvut kaikille 29 uusyrityskeskukselle. Käytetyt muuttujat olivat seuraavat:

1. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten työllistämisaikutus perustamishetkellä
2. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yli 5-vuotiaiden yritysten työllistämisaikutus
3. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten ensimmäisen tilikauden liikevaihto
4. Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yli 5-vuotiaiden yritysten viimeisen tilikauden liikevaihto

Työllistämisaikutukset laskettiin perustuen kyselystä saatuihin tietoihin uusien sekä yli 5-vuotiaiden yritysten keskimääräisestä henkilötyövuosien määrästä. **Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten keskimääräinen henkilötyövuosien määrä on 1,3 ja yli 5-vuotiaiden yritysten keskimääräinen henkilötyövuosien määrä 2,6.**

Vuonna 2018 uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten henkilötyövuosien määrä oli yhteensä noin 10 100. Viiden vuoden kuluttua näiden yritysten henkilötyövuosien määrä on arviolta kasvanut yhteensä noin 20 200 henkilötyövuoteen. **Uusyrityskeskusten kautta vuonna 2018 perustetut yritykset ovat siis työllistäneet kokopäiväisesti yli 10 000 henkilöä ensimmäisenä vuotena.**

Henkilötyövuosien määrä on suoraan verrannollinen perustettujen yritysten määrään, joten suurimmissa uusyrityskeskuksissa myös henkilötyövuosien

määrät ovat suurimpia. Helsingin ja Tampereen uusyrityskeskuksilla on ollut suurin absoluuttinen työllistämisaikutus alueillaan: Helsingin uusyrityskeskusten kautta perustetut yritykset ovat vuonna 2018 työllistäneet kokopäiväisesti 1 500 henkilöä ja Tampereen uusyrityskeskuksen kautta perustetut yritykset 1 000 henkilöä alueillaan.

Kyselyn mukaan uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten keskimääräinen ensimmäisen tilikauden liikevaihto on noin 80 000 euroa ja mediaani noin 35 000 euroa. **Yhteensä kaikkien vuonna 2018 uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten ensimmäisen tilikauden liikevaihto oli noin 272 miljoonaa euroa, kun liikevaihto lasketaan yritysten liikevaihdon mediaanin mukaan.**

Kuten henkilötövuosien määrän osalta, niin myös liikevaihdon osalta alueiden yhteenlaskettu liikevaihto on suoraan verrannollinen alueella perustettujen yritysten määrään. Suurimmissa uusyrityskeskuksissa yritysten yhteenlasketut absoluuttiset liikevaihdot ovat suurimpia. Helsingin uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten ensimmäisen tilikauden yhteenlaskettu liikevaihto oli 41 340 000 euroa ja Tampereella 27 550 000 euroa, laskettaessa liikevaihto yritysten liikevaihdon mediaanin mukaan.

Uusyrityskeskusten alueittaisessa vertailussa on haasteita. Suurimmat haasteet liittyvät siihen, ettei uusyrityskeskuksilla ole yhtenäisiä tilastointitapoja eikä kootusti tietoja kaikista uusyrityskeskusten kautta perustetuista yrityksistä. Osa uusyrityskeskuksista käyttää tilastoinnissa Nestori-tietokantaa ja osa taas ei. Julkaistujen tiedotteiden ja Suomen uusyrityskeskuksen seurantaraporttien luvut eivät myöskään täsmää kaikilta osin. Esimerkiksi vuonna 2017 Espoon uusyrityskeskuksen uusien yritysten määrä on tiedotteen mukaan 562, mutta seurantaraporttien mukaan 538. Myös yritysten perustamisvuosien osalta on eroja tilastoinnissa.

Yrityksen ikää huomioon ottamatta Tilastokeskuksen mukaan kaikkien yritysten keskimääräinen liikevaihto on 1 127 930 euroa ja mediaaniliikevaihto sijoittuu 40 000–99 000 euron liikevaihtoluokkaan. **Keskimääräinen henkilöstömäärä yrityksen ikää huomioon ottamatta on Tilastokeskuksen mukaan 3,9.**

Taloustutkan aineistossa on yhteensä 234 560 vuosina 2012–2018 perustetun yrityksen y-tunnukset, mutta varsinaiset tiedot esimerkiksi yrityksen liikevaihdosta on noin 22 prosentilla näistä yrityksistä ja henkilöstön määrän osalta 12 prosentilla yrityksistä. Taloustutkan aineiston käsittelyyn liittyy merkittäviä haasteita, koska yritysten rahatietoja ei ole ilmoitettu yhtäläisellä tavalla: joissain on käytetty pistettä tuhansien erottimena, joissain pilkkuja ja joissain ei mitään. Desimaalien erottamisessa on myös sama ongelma. Esimerkiksi liikevaihtotietojen laskeminen aineistosta on näin ollen haastavaa.

Taloustutkan aineiston mukaan henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kaikilla vuosina 2012–2018 perustetuilla yrityksillä on 6,0 ja uusyrityskeskusten kautta perustetuilla yrityksillä 3,3. Uusyrityskeskuksen

kautta perustettujen yritysten henkilöstömäärä näyttää näin ollen olevan pienempi suhteessa kaikkien yritysten keskiarvoon. Tätä ei kuitenkaan voi pitää aukottomana totuutena, koska aineisto sisältää tiedot vain reilusta kymmenesosasta yrityksistä, eikä mukana ole myöskään kaikkia uusyrityskeskusten kautta perustettuja yrityksiä.

6 Yhteenveto

Selvityksessä käytiin läpi Manner-Suomen kuntien (295) elinvoimaisuutta, yritysdynamiikkaa ja kasvupotentiaalia erilaisten tunnuslukujen näkökulmasta. Lisäksi selvitykseen on tiivistetty keskeiset havainnot Suomen 29 uusyrityskeskusten toimintaympäristöanalyysistä, yrityskyselystä ja aluevaikutavuuden laskentamallista.

Selvityksen ensimmäinen luku taustoitti, mistä oikein puhutaan, kun puhutaan alueen elinvoimasta ja yritysdynamiikasta. Toinen luku käsitteli Manner-Suomen kuntien yritysdynamiikkaa ja dynamiikassa olevia alueellisia eroja viiden tunnusluvun avulla. Kolmannessa luvussa esitettiin Manner-Suomen kuntien kasvupotentiaalianalyysin tulokset. Kasvupotentiaalianalyysi perustui neljään teemaan ja 16 avainmuuttujaan, joiden perusteella kaikki kunnat jaettiin potentiaailtaan viiteen viidennekseen. Neljäs luku käsitteli Suomen uusyrityskeskusten toimintaympäristöanalyysin tuloksia ensisijaisesti vuoden 2018 tulosten perusteella. Viidennessä luvussa tiivistettiin yrityskyselyn vastaukset. Yrityskysely muodostuu noin 2 300 yrityksen vastauksista. Kuudennessa luvussa käytiin läpi keskeisimmät sovellettavissa olevat tulokset aluevaikutavuuden laskentamallin osalta. Selvityksen luvuista 4–6 on tehty erillinen visuaalinen diasarja, jossa esitetään yksityiskohtaisesti tulokset sekä kaikkien uusyrityskeskusten että jokaisen keskuksen osalta erikseen.

Yritysdynamiikan osalta tarkasteltiin kaikkien Manner-Suomen kuntien (295) tunnuslukuja aloittavien yritysten, lopettaneiden yritysten, yrityspäätöksen, yrityskannan, yritystoimipaikkojen liikevaihdon ja elinvoimapolitiikan arvosanan näkökulmasta. Tunnusluvut suhteutettiin alueen väestöpohjaan vertailun mahdollistamiseksi. Keskeiset tulokset esitetään tiivistetysti karttagraafeina. Yritysdynamiikassa havaittiin merkittäviä alueellisia eroja suuralue-, maakunta- ja kaupunkiseututasolla.

- Aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten määrä suhteessa väestöpohjaan eli aktiivisuus oli suurinta Etelä- ja Lounais-Suomessa, osassa Lappia ja pistemäisesti muualla Suomessa.
- Yrityspäätösta jakautui maantieteellisesti tasaisemmin kuin aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten määrä. Yrityspäätösta on melko vahvaa rannikkoalueella Uudeltamaalta aina Meri-Lappiin saakka. Maakunnittain tarkasteltuna erottuu lisäksi Etelä-Pohjanmaa, keskinen Suomi Keski-Suomen ja Pohjois-Savon alueella sekä Pohjois-Pohjanmaa. Yrityksiä lopetettiin enemmän kuin aloitettiin useammassa kuin joka kolmannessa kunnassa (132) aikavälillä 2014–2016.
- Toimivia yrityksiä suhteessa väestöpohjaan on eniten Etelä-Pohjanmaan, Pohjanmaan, Lounais-Suomen, itäisen Uudenmaan sekä Tunturi- ja Pohjois-Lapin alueella. Rannikolta syvemmälle sisämaahan siirryttäessä yrityskanta alenee lukuun ottamatta yksittäisiä Jyväskylän kaltaisia kaupunkiseutuja.

- Yritystoimipaikkojen liikevaihdon määrään heijastuu alueen elinkeino- ja toimialarakenne. Korkean arvonlisäyksen osaamis- ja tietointensiivisillä aloilla sekä vientiteollisuudessa toimipaikkakohtainen liikevaihto nousee melko korkeaksi. Yritystoimipaikkojen liikevaihto on korkea paikkakunnilla, joissa on merkittävä valmistavan tuotannon työpaikka- ja vientikeskittymä. Liikevaihto taas jäi keskimääräistä alhaisemmaksi maaseutuvaltaisilla alueilla, joissa ei ole osaamiseen tai jalostukseen perustuvia korkean arvonlisäyksen toimipaikkoja.
- Alueen elinvoimapolitiikkaan olivat tyytyväisimpiä Kuopion, Pietarsaaren, Rauman, Keuruun, Jyväskylän ja Vaasan seudun vastaajat. Tyytymättömmimpiä elinvoimapolitiikkaan olivat Itä-Lapin, Savonlinnan, Luoteis-Pirkanmaan, Turunmaan, Keski-Karjalan ja Hämeenlinnan seudun vastaajat.

Alueellisen yritysdynamiikka-analyysin lisäksi tehtiin kaikille Manner-Suomen kunnille niin sanottu kasvupotentiaalianalyysi, jonka tavoitteena oli tunnistaa kasvun ja kilpailukyvyn näkökulmasta potentiaalisimmat alueet Manner-Suomessa. **Kasvupotentiaalianalyysi perustui neljään temaattiseen kokonaisuuteen: aluetalouteen, vetovoimaan, väestö- ja ikärakenteen muutokseen ja asumiseen. Jokaiseen teemaan valittiin neljä avain- tai supermuuttujaa, jotka ovat kyseisen teeman kannalta ilmaisuvoimaltaan ja kerrannaisvaikutuksiltaan tärkeimmät.** Kaikki käytetyt muuttujat liittyvät alueiden elinvoimaan ja elinvoimaisuuteen, joiden perusteella on mahdollista tehdä tulkintoja alueiden nykyisestä positioista ja oletuksia tulevista potentiaalista. Kuntien välillä oli analyysin tulosten perusteella merkittävät alueelliset erot kilpailukyvyssä ja elinvoimassa: menestyneet ja menestymättömät alueet keskittyivät vahvasti alueellisiksi ryppäiksi. Menestyneiden kuntien tilannetta selittää osaltaan niin sanottu alkuetu ja positiivinen polkuriippuvuus.

- Aluetalouden mittareilla menestyivät parhaiten eteläisen Suomen kasvukeskukset ja niiden vaikutusalueella olevat kehyskunnat. Muista alueista erottui erityisesti Pohjanmaa, joka oli vahva useimmilla aluetalouden mittareilla. Suuret kaupungit menestyivät vaihtelevasti. Heikoiten pärjäsivät itäisen ja keskisen Suomen pienet seutukaupungit ja maaseutumaiset kunnat.
- Vetovoiman mittareilla menestyivät aluetalouden mittareiden tavoin eteläisen Suomen kasvukeskukset ja niiden vaikutusalueella olevat kehyskunnat. Tunturi- ja Pohjois-Lapin kunnat erottuivat positiivisesti vetovoimaisuudessa. Suurten kaupunkien välillä oli hajontaa riippuen korkeakoulutarjonnan laaja-alaisuudesta: hyvä koulutustarjonta heijastui suoraan vetovoimaisuuden mittareihin. Heikoimmin menestyivät pienet kunnat, jotka sijaitsivat kaukana suurista asutuskeskuksista, etenkin Itä- ja keskisessä Suomessa.
- Väestö- ja ikärakenteen mittareilla kilpailukykyisimmät kunnat sijaitsivat suurissa korkeakoulukaupungeissa ja niiden kehyskunnissa sekä Vaasan ja Oulun välisellä rannikkovyöhykkeellä. Heikoimmin menestyivät pienet

ja maaseutumaiset kunnat suurten kasvukeskusten ulkopuolella, erityisesti Itä-Suomessa.

- Asumiseen liittyvillä mittareilla menestyivät parhaiten suuret ja keskisuuret kaupunkiseudut Etelä- ja Lounais-Suomessa ja erityisesti pääradan varrella. Pääkaupunkiseudun keskuskaupungit ja niiden kehyskunnat erottuivat ryppäänä asumisdynamiikan kärjessä. Heikoimmin menestyneet kunnat hajautuivat tasaisesti ympäri maata.
- Parhaan viidenneksen kunnat ovat pääosin suuria ja keskisuuria kaupunkiseutuja sekä niiden läheisyydessä olevia kehyskuntia, jotka ovat keskityneet Helsinki-Oulu -pääradan varrelle tai sen läheisyyteen. Lisäksi parhaassa viidenneksessä on pistemäisesti kuntia muilta alueilta.
- Toiseksi parhaan viidenneksen kunnat sijaitsevat pääosin Etelä- ja Lounais-Suomessa sekä länsirannikolla Turun seudulta Oulun seudulle ulottuvalle rannikkovyöhykkeellä. Lisäksi joukossa on pistemäisesti kuntia mm. Lapista.
- Kolmanneksi parhaan viidenneksen kunnat sijaitsevat mm. Kymenlaaksoissa, Helsinki-Tampere-Turku -kasvukolmion keskellä, Pohjanmaiden sisäosissa ja suurimpien työssäkäyntialueiden reuna-alueilla. Kahden heikoimman viidenneksen kunnat sijoittuvat pääosin itäiseen, pohjoiseen ja keskiseen Suomeen. Poikkeuksen tähän muodostavat Kuopion, Joensuun, Jyväskylän, Rovaniemen ja Tunturi-Lapin seudut.

Suomen 29 uusyrityskeskusten aluevaikuttavuutta selvitettiin niiden toimintaympäristöön liittyvien tunnuslukujen ja yrityskyselyn perusteella. Uusyrityskeskusten tiedot perustuvat niiden omiin ilmoituksiin, jotka on kirjattu käytössä oleviin seurantajärjestelmiin. Seurantajärjestelmän tiedoista on koottu puolivuositain tulos- ja tilastoanalyysit, jotka pitävät sisällään kaikkien uusyrityskeskusten tiedot. Tunnusluvut liittyvät uusyrityskeskusten uusien asiakkaiden määrään ja muutokseen, uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten määrään ja muutokseen, asiakaskäyntien määrään, asiantuntijalähetteen määrään, uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten yhtiömuotoon ja uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten työllistämisaikutuksiin.

Uusyrityskeskusten asiakkaille tehtiin kesällä ja alkusyksystä 2018 kysely, joka oli suunnattu kaikille uusyrityskeskusten kautta vuosina 2013–2017 aloittaneille yrityksille. Kyselyn täytti loppuun saakka yhteensä 2 306 uusyrityskeskusten asiakasta. Lisäksi otettiin huomioon 94 keskeneräisesti täytettyä kyselyä, koska osa vastaajista oli täyttänyt kyselyn lähes loppuun tai unohtanut painaa kyselylomakkeen lähetys-painiketta. Kyselyllä kartoitettiin näkemyksiä uusyrityskeskusten toiminnasta ja vastaajan yrityksen nykytilaa, tulevaisuuden odotuksia ja tulevaisuuden näkymiä sekä liikevaihdon ja henkilöstömäärän kehitystä.

- Neljä viidestä (80 %) vastaajasta piti uusyrityskeskusten apua erittäin merkityksellisenä tai merkityksellisenä.
- Lähes yhdeksän kymmenestä (86 %) vastaajasta oli sitä mieltä, että he olisivat todennäköisesti tai aivan varmasti saaneet yrityksen perustettua ilman uusyrityskeskusten apuakin.
- Vastaajilta kysyttiin uusyrityskeskusten suosittelualttiutta eli kuinka todennäköisesti he suosittelisivat asiointikohteena ollutta uusyrityskeskusta muille yritystoimintaa suunnitteleville. Vastaajien suosittelualttius oli hyvä: asteikolla 0-10 suosittelualttiuden keskiarvoksi tuli 8,2.
- Seitsemän kymmenestä (72 %) vastaajasta oli hyödyntänyt uusyrityskeskusten apua yrityksen perustamisen jälkeen.
- Kyselyyn vastanneista yrityksistä neljä kymmenestä (42 %) toimi palvelualoilla.
- Vähän alle puolet (44 %) yrityksistä kohdensi palvelunsa tai toimintansa muille kotitalouksille sekä hieman alle neljä kymmenestä (38 %) muille yrityksille.
- Useampi kuin neljä viidestä (86 %) yrityksestä toimi vain kotimarkkinoilla Suomessa. Yrityksistä 14 % vei tuotteita tai palveluita ulkomaille.
- Liikeidea oli säilynyt samana kuin perustettaessa noin puolella (48 %) ja jokseenkin samana hieman alle puolella (44 %) yrityksistä.
- Kahdella kolmesta (66 %) yrityksestä liikevaihto oli kasvanut ensimmäiseen tilikauteen verrattuna ja noin joka viidennellä (18 %) säilynyt ennallaan.
- Noin joka kolmannen yrityksen (29,7 %) ensimmäisen tilikauden liikevaihto oli alle 10 000 euroa. Yli 100 000 euron liikevaihto oli yhteensä 18,2 %:lla yrityksistä ja alle 100 000 euron liikevaihto oli yhteensä 81,9 %:lla yrityksistä.
- Viimeisimmän tilikauden liikevaihto oli joka viidennessä (21,4 %) yrityksessä 20 000–50 000 euroa. Alle 100 000 euron liikevaihto oli yhteensä 72,9 %:lla yrityksistä ja yli 100 000 euron liikevaihto 27,1 %:lla yrityksistä.
- Reilusti suurin osa (70 %) vastaajista odottaa yrityksensä liikevaihdon kasvavan tulevaisuudessa ja ainoastaan 2 % vastaajista odottaa liikevaihdon pienenevän.

**Uusyrityskeskusten toimintaympäristön tunnuslukujen ja yrityskyselyn tietojen perusteella tehtiin lisäksi suuntaa antava laskentamalli uusyrityskeskusten alueellisesta vaikuttavuudesta työllisyys- ja liikevaihtovai-
kutusten osalta.** Laskujen pohjaluvut perustuvat yrityskyselystä saadun aineiston keskiarvoihin sekä mediaanilukuihin ja uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten määrien tiedot ovat peräisin Suomen uusyrityskeskusten omista tietokannoista. Laskentamallissa laskettiin alueelliset vaikuttavuusluvut kaikille 29 uusyrityskeskukselle. Käytetyt muuttujat liittyvät uusyrityskeskusten työllistämisen ja liikevaihtolukuihin.

- Uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten keskimääräinen henkilötövuosien määrä on 1,3 ja yli viisi vuotta toimineiden yritysten keskimääräinen henkilötövuosien määrä 2,6.
- Vuonna 2018 uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten henkilötövuosien määrä oli yhteensä noin 10 100. Viiden vuoden kuluttua näiden yritysten henkilötövuosien määrä on arviolta kasvanut yhteensä noin 20 200 henkilötövuoteen.
- Kyselyn mukaan uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten keskimääräinen ensimmäisen tilikauden liikevaihto on noin 80 000 euroa ja mediaani noin 35 000 euroa. Yhteensä kaikkien vuonna 2018 uusyrityskeskusten kautta perustettujen yritysten ensimmäisen tilikauden liikevaihto oli noin 272 miljoonaa euroa, kun liikevaihto lasketaan yritysten liikevaihdon mediaanin mukaan.
- Uusyrityskeskusten alueittaisessa vertailussa on haasteita. Suurimmat haasteet liittyvät siihen, ettei uusyrityskeskuksilla ole yhtenäisiä tilastointitapoja eikä kootusti tietoja kaikista uusyrityskeskusten kautta perustetuista yrityksistä.
- Taloustutkan aineiston mukaan henkilöstön keskimääräinen lukumäärä kaikilla vuosina 2012–2018 perustetuilla osakeyhtiöillä on 6,0 ja uusyrityskeskusten kautta perustetuilla yrityksillä 3,3.

Kunnallisalan kehittämissäätiön Julkaisut-sarjassa ovat ilmestyneet

1 Sami Borg & Sari Pikkala
KUNTAVAALITRENDIT (2017)

2 Toim. Soile Pohjonen & Marika Noso
KANSALAINEN KESKIÖÖN! NÄKÖKULMIA SOTE-UUDISTUKSEEN (2017)

3 Markku Lehto
MIKSI HANKE EI ONNISTUNUT – VAI ONNISTUIKO SE? (2017)

4 Tapio Häyhtiö
OSALLISUUTTA SOTE-PALVELUIHIN PALVELUMUOTOILEIMALLA? (2017)

5 Veera Värtinen
TUTKIJAT JA SOSIAALISEN MEDIAN KÄYTTÖ (2017)

6 Esko Hussi, Esa Mäkinen & Erkki Vauramo
IKÄÄNTYVÄ VÄESTÖ JA TOIMINTAKYVYN YLLÄPITO (2017)

7 Matti Wiberg (toim.)
FAKTAT JA POLITIIKKA (2017)

8 Antti Mykkänen
VALTUUTETTUIJEN ILMAPUNTARI 2017- KUNNAT, MAAKUNNAT JA YHTEISTYÖ (2017)

9 Sanna Laulainen, Helena Taskinen, Jere Rajaniemi, Erja Rappe, Päivi Topo & Sari Rissanen
KUMPPANUUDELLA KUNTOON-KUNTIEN JA JÄRJESTÖJEN YHTEISTYÖ IÄKKÄIDEN TERVEYDEN EDISTÄMISESSÄ (2017)

10 Auli Valli-Lintu
SOTE- JA KUNTARAKENTEEN PITKÄ KUJANJUOKSU (2017)

11 Esa Ahonen, Maire Ahopelto, Matti Heikkinen, Marjo Huovinen-Tervo & Eeva Mäntymäki
NÄIN TEHDÄÄN SAUMATON SOTE -KAINUUN HILJAINEN TIETO 2003–2017 (2017)

12 Anneli Hujala & Johanna Lammintakanen
PALJON SOTE-PALVELUJA TARVITSEVAT IHMISET KESKIÖÖN (2018)

13 Anita Kangas
AKTIIVISET OSALLISTUJAT – KUNTALAISET KULTTUURI- JA LIIKUNTAPALVELUJEN KEHITTÄJINÄ (2018)

- 14 Juha Talvitie
100 VUOTTA KAAVOITUSTA – MUUTTUVA MAANKÄYTTÖ (2018)
- 15 Erkki Vauramo, Seppo Ranta, Jonna Taegen & Ira Verma
SOTE-PALVELUT MUUTTUVAT UUDISTUKSESTA HUOLIMATTA- KONSORTION TYÖN TULOKSET 2015–2017 JA KEHITTÄMISEHDOTUKSET (2018)
- 16 Kaija Saranto, Eija Kivekäs, Sari Palojoki, Ulla-Mari Kinnunen, Olli Sjöblom & Reima Suomi
TIEDONKULUN VAIKUTUS SOTE-PALVELUJEN MAINEESEEN (2018)
- 17 Jasmin Penttinen
ARVIO KUNTIEN KOTISIVUISTA (2018)
- 18 Tomi Venho
KABINETIN PUOLELLA
SÄÄTIÖT JA PUOLUERAHOITUS SUOMESSA (2018)
- 19 Niina Laine, Paula Timonen, Anne Halmetoja, Suvi Hakoinen, Heini Kari & Hanna Kortejärvi
HOIVAYKSIKÖISSÄ LÄÄKEHUOLLON JA -HOIDON PITÄISI OLLA JOUKKUEPELIÄ (2018)
- 20 Roosa Talvitie, Hannu Rantanen & Eeva Hämäläinen
KUNNAN ROOLI TURVALLISUUDESSA KOROSTUU (2018)
- 21 Raitio Katja, Sevón Eija & Rönkä Anna
DIGITAALINEN OPPIMISPELI VAUVAPOLKU: VANHEMMUUTEEN VALMISTAUTUMISTA PELILLISEN OPPIMISEN KEINAIN (2019)
- 22 Hannes Manninen & Tapani Tölli
HELSINKI VS. MUU SUOMI – VASTAKKAINASETTELUSTA YHTEISYMMÄRYKSEEN (2019)
- 23 Timo Aro, Susanna Haanpää & Anna Laiho
YRITYSDYNAMIIKKA KUNTIEN ELINVOIMATEKIJÄNÄ (2019)

Timo Aro, Susanna Haanpää ja
Anna Laiho

Yritysdynamiikka kuntien elinvoimatekijänä

Yritysdynamiikka kuntien elinvoimatekijänä -selvityksessä käydään läpi Manner-Suomen kuntien (295) elinvoimaisuutta, yritysdynamiikkaa ja kasvupotentiaalia erilaisten tunnuslukujen näkökulmasta. Lisäksi selvitykseen on tiivistetty keskeiset havainnot 29 Suomen uusyrityskeskusten toimintaympäristöanalyysistä, yrityskyselystä ja aluevaikuttavuuden laskentamallista.

Alueelliset erot yritysdynamiikassa ja kasvupotentiaalissa ovat suuret maan eri osien ja maakuntien välillä sekä maakuntien sisällä seutujen välillä ja jopa naapurikuntien välillä. Uusyrityskeskusten toimintaympäristöanalyysin ja yrityskyselyn tulokset osoittivat, että perustettujen yritysten henkilötövuodet ja liikevaihto kasvavat asteittain yrityksen perustamisen jälkeen.



kaks.fi
KUNNALLISALAN
KEHITTÄMISSÄÄTIÖ